

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om råstoffer.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 18/1 90).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 166:

Forslag til lov om planlægning.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 18/1 90).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

I mere end 1½ år har vi spændt ventet på, hvordan den modernisering og styrkelse af den centrale lovgivning inden for Miljøministeriet ville komme til at se ud, og i dag har vi så førstebehandling af hele det store lovkompleks.

Jeg vil i første omgang komme med nogle få bemærkninger til råstofloven, og så vil jeg koncentrere mig om det andet lovforslag, jeg også er ordfører på, nemlig L 166, forslag til lov om planlægning.

Som noget nyt er der i formålsparagraffen indskrevet det udtryk, som vi alle bruger nu, når vi beskæftiger os med miljøpolitik, nemlig udtrykket »bæredygtig udvikling«. Der står nemlig i formålsparagraffen, at lovens formål er at sikre, »at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land og hav sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn . . .«

Det kan selvfølgelig ingen – jeg var lige ved at sige efter den foregående debat: næsten ingen – have noget imod.

En anden ting, som er fremhævet i lovforslagets formålsparagraf, er, at råstofferne skal anvendes i forhold til deres kvalitet, og at de naturbundne råstoffer i videst muligt omfang skal erstattes af affaldsprodukter. Det er vel nok godt.

Lovforslaget er i vidt omfang en modernisering af 1977-loven, og det er således præciseret, at det nu er amtsrådet, der har det helt store an-

svaret i dette anliggende. Det finder vi i Socialdemokratiet også er vældig godt. Det er jo amtsrådet, der skal give tilladelse og opstille, på hvilke vilkår en råstofindvinding skal finde sted.

Det er også amtsrådet, der fremover skal sørge for, at der bliver stillet fornøden sikkerhed for, at man opfylder vilkårene for en efterbehandling. Vi har jo rundt omkring i landet mange skæmmende år fra tidligere tiders uhæmmede opgravning af diverse grusgrave. Jeg bor selv på egnen omkring Roskilde Hedeland, hvor efter sigende værdifulde forekomster af grus igennem mange, mange år er blevet gravet op, men når man færdes i landskabet, ligner det jo et månelandskab. Ingen kan være tjent med, at det var sådan nogle vilkår, der også fortsat skulle gælde i vores land. Derfor må det være en selvfølge, at gives der en tilladelse til indgreb i naturen af så omfattende karakter, som en råstofindvinding er, skal der selvfølgelig være en forpligtelse til at retablere og efterbehandle området.

Der er i lovforslaget også fremsat klare regler for, hvem der er klageberettiget, og det er vi i Socialdemokratiet også godt tilfredse med. Vi er også tilfredse med, at råstofindvinding for søterritoriet nu er kommet under råstofloven som noget nyt.

Naturligvis er hele emnet: overtrædelse af loven, nemlig spørgsmålet om straf og søgsmål, et emne, der skal have særlig bevågenhed, og jeg har med tilfredshed noteret mig, at der er sket en opstramning. Derfor er konklusionen på dette punkt i førstebehandlingen her, at Socialdemokraterne under udvalgsarbejdet med råstofloven vil være nemme at få i tale.

Helt så nemt bliver det nok ikke, når vi taler om lovforslag nr. L 166, loven om planlægning. Jeg vil starte med at gå en smule tilbage i historien. Ved kommunalreformen i 1970 blev der i Danmark skabt et grundlag, inden for hvilket den fysiske planlægning kunne gå i gang og man kunne lave en regulær og egentlig planlovgivning. Op igennem 1970'erne og 1980'erne har vi så set lovene om by- og landzonerforhold, lovene om lands- og regionplanlægning og ikke mindst loven om kommuneplanlægning. Dette lovgrundlag har igennem de sidste år været et godt grundlag for den fysiske planlægning i vore kommuner og i vore amtskommuner. Ud fra dette grundlag er der indarbejdet en praksis, ja, man kan næsten sige, at

[Helen Beim]

kommunerne i kommuneplanloven har haft et meget solidt håndværktøj, når de har skullet beskæftige sig med disse områder, og det er overvejende blevet løst til stor tilfredshed.

Den eksisterende lovgivning har altså igenem årene vist sig at være meget duelig. Derfor siger vi, at det nok er inderlig overflødigt at sammenskrive denne lovgivning til én stor lov. Men det er jo sket nu, og derfor vil jeg indledningsvis sige til ministeren, at vi er noget bekymrede for, om ministeren med denne lov skaber større retssikkerhed på et område, hvor der over årene har udviklet sig en meget høj grad af retssikkerhed. Men som sagt er det det foreliggende lovforslag, der skal under behandling.

Jeg vil gerne starte med at præcisere, hvad vi synes er godt.

Vi siger ja til, at der fremover udarbejdes én landsplanredigørelse efter et regeringsskifte. Det er jo et meget stort arbejde at give sig i kast med, og den foreslåede ændring vil nok skabe endnu mere opmærksomhed, debat og diskussion om denne proces, og det tror jeg hele landet kan være godt tjent med.

Vi går også ind for at styrke regionplanlægningen. Vi finder, at det er meget væsentligt, at regionplanerne bliver et godt redskab for den fysiske planlægning, for vi er i Socialdemokratiet meget stærkt optaget af, at borgerne inddrages tidligere og også gerne mere effektivt i planlægningsopgaverne. Vi tror også, at det er muligt at forenkle procedurereglerne, men det er vigtigt at huske, at disse planlægningsregler er indført for at sikre kvalitet og fornuft i arealudnyttelsen. Regionplanerne skal altså sikre, at der foretages en afvejning af hensyn såvel til naturbevarelse som til en fornuftig udbygning af erhvervs-, bolig- og transportpolitikken, så det ikke blot går hen og bliver et bogholderi over arealenheder.

Vi er i denne forbindelse meget forundrede og bekymrede over, at det i lovforslaget overhovedet ikke er nævnt, at der for hovedstadsregionen må sikres en overordnet planlægning. Det er et emne, som vi under udvalgsarbejdet vil beskæftige os meget grundigt med, idet hele hovedstadsregionen netop nu fortjener en særlig opmærksomhed, og som grundlag for det arbejde er en fysisk ramme jo en nødvendighed.

Et andet problemområde, jeg vil komme ind på, er det nye på sommerhusområdet. Det står

jo i bemærkningerne, at sommerhuslovgivningens specielle bestemmelser skal inddrages heri.

Det er i lovforslaget tydeliggjort, at man nu ønsker en decentral beslutningsproces, og der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at det går vi i Socialdemokratiet ind for. Vi siger, at kommunerne selvfølgelig må have det fulde og hele ansvar for de sommerhusområder, der er i de pågældende kommuner. Forholdene omkring sommerhusområder er jo meget, meget forskellige fra kommune til kommune. Det er også forskelligt inden for den enkelte kommune. Nogle sommerhusområder er gamle, veludbyggede og etablerede områder, hvor infrastruktur som vejnet, vand og kloak er i orden, og for andre områder gælder noget ganske andet.

Men vi siger et klart og tydeligt nej til den centralisering, der ligger i forslaget om, at man efter 10 års ejerskab, hvis man er pensionist, har ret til at være i sit sommerhus. Det er en centralisering, vi ikke finder hensigtsmæssig.

Vi er på forhånd positivt indstillet over for den forenkling, der ligger i de nye forslag om lokalplanlovgivning. Vi tror, det er en rimelig præcisering, der foreslås med hensyn til ansvarsfordelingen mellem amt og kommuner. Men vi er på forhånd ikke overbeviste om, at det nye begreb bonuslokalplan giver den fornødne sikkerhed, og vi er indstillet på at underkaste dette område en meget grundig og kritisk analyse.

Vi kan godt acceptere, at offentlighedsfasen reduceres fra de 16 uger. Her foreslås den sat til 8 uger; måske skal vi lande på 12 uger i stedet.

Med hensyn til klage og endelighed er vi enige i, at kommunalbestyrelsernes og byrådenes afgørelser med hensyn til dispensationer til helårsbeboelse i sommerhusområder ikke kan ankes.

Derimod tror vi ikke, at det er nogen god idé at ophæve den hidtidige klageadgang for naboer og omkringboende i landzoneområder.

Forslaget, som indebærer, at loven om tilbudspligt ophæves, er vi klart imod. Parcelsalgsloven kan vi vist godt undvære.

Konklusionen er, at vi helst havde set, at de egentlige forbedringer, som er indbygget i denne lovgivning – for det er der – var i den eksisterende lovgivning. Vi vil under udvalgsarbejdet undersøge, hvorledes man får de bedste løsninger på dette område.

[Helen Beim]

I øvrigt vil jeg give udtryk for, at vi naturligvis går ind for de nyskabelser, som er vældig fornuftige. Vi er kritiske over for nogle af forslagene. Vi er direkte imod andre, men vi er meget opsatte på at indgå i forhandlinger om lovforslagene, således at planlovgivningen bliver forbedret.

Annelise Godfredsen (KF):

Vi har i Det Konservative Folkeparti delt ordførerskabet imellem os i gruppen, og jeg skal omtale forslaget til råstoflov.

De råstoffer, som findes i Danmarks undergrund, er ikke udtømmelige. Vi skal holde hus med det, vi har i naturen, og det er jo også det, hele miljøpakken bygger på.

Dette lovforslag betyder ikke nogen voldsom omvæltning af de principper og regler, råstofloven hidtil har bygget på. Forslaget er som de andre miljøløve et led i ønsket om modernisering og styrkelse af centrale dele af Miljøministeriets lovgivning.

Det er et væsentligt led i lovforslaget, at muligheden for en nærmere regulering af råstofindvinding på havbunden udbygges. På dette område kan der før eller senere opstå interesse for stoffer, vi endnu ikke har forestillet os, og derved også risiko for hidtil uforudsete skader på miljøet.

Der skal nu ikke længere findes bestemmelser om en statslig forsyningsplanlægning. For at bibeholde et samlet overblik for ministeren over den aktuelle ressourcesituation har ministeren som grundlag et løbende kortlægningsarbejde, og amtsrådene må formodes at fortsætte det planlægningsarbejde, der hidtil har været udført.

Forslaget er velegnet til at varetage sit formål: miljøbeskyttelse, som det er opregnet i § 1. Der er ved den endelige udformning af lovforslaget taget hensyn til indkomne høringssvar.

Jeg skal på Det Konservative Folkepartis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Collet (KF):

I forslaget til ny planlægningslov er der én ting, som i særlig grad glæder Det Konservative Folkeparti, og det er, at pensionister, der har boet i deres sommerhus i over 10 år, nu får mulighed for at bo der hele året.

Vi mener, det er en menneskeret, at folk selv kan bestemme, hvornår de vil bo i deres hus,

det skal myndighederne ikke afgøre. Derfor synes vi, det er fortrinligt, at Folketingets flertal her formodentlig tager borgernes parti. Det er et stort skridt i den rigtige retning.

Efter lovforslagets fremsættelse er der kommet henvendelser fra pensionister, som bor i sommerhuse, som er beliggende i landzone. De er jo ikke uden videre omfattet af lovforslaget, men jeg vil da foreslå, at vi i udvalget undersøger, om disse pensionister i landzone kan blive ligestillet med pensionister i sommerhusområder.

Men der er i hvert fald tale om et meget, meget glædeligt budskab til de 40.000-50.000 pensionister, som omfattes af lovforslaget.

Vi er i øvrigt også tilfredse med lovforslaget på en lang række andre områder. Der er tale om en udmærket simplificering af lovgivningen også tale om afbureaukratisering, så det støtter vi varmt.

Vi er også tilfredse med, at borgerne bliver inddraget tidligere i udarbejdelsen af regionalplaner og kommuneplaner, og vi synes også, det er udmærket, at tilbudspigten nu ophæves.

Kort sagt støtter Det Konservative Folkeparti dette udmærkede lovforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg har tit, efter at denne række af lovforslag blev fremsat, undret mig over, hvor Venstres og De Konservatives indflydelse egentlig var.

Jeg kan forstå på hr. Collet, der har skrevet landet rundt om det at bo i sommerhus hele året, at han er jublende lykkelig over, at man stiller krav om, at nogle stakler skal have ejet deres bolig i 10 år, før de kan få lov til at bo i denne bolig, når udgangspunktet for hele denne debat er, at folk selvfølgelig selv skal kunne bestemme, om de vil bo i deres fritidsbolig eller de vil bo i deres mere permanente lejlighed.

Samtidig glemmer man at fortælle, at det kun gælder denne pensionist og ægtefællen, mens børn og børnebørn osv. stadig væk skal holde sig inden for de rammer, der afstikkes af kommunerne. I øvrigt glemte hr. Collet også at fortælle, at kommunerne skam kan stikke en kæp i hjulet ved at spørge, om boligen nu også er anvendelig til helårsbeboelse. Hvis hr. Collet havde læst §§ 40 og 41, ville han have set det.

Så selv om det er et uendelig lille fremskridt, må man kalde det et bureaukrati uden lige, der

[Knud Lind]

nu vælder frem. Det er stadig væk kommuner-
ne, der skal give de almindelige dispensationer.

Jeg må sige, at den indflydelse, som Venstre
og De Konservative har overdænget befolkning-
gen med udtalelser om via Venstrepressens Bu-
reau osv., er umådelig ringe. Man er endda gået
med til en 10-års-grænse, og det er forkasteligt.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg forstod på hr. Collet, at det Konservative
Folkeparti er enig i, at pensionister, der har haft
et sommerhus i mere end 10 år, skal have en
centralt fastsat og ubetinget ret til at anvende
dette hus hele året.

Jeg vil gerne spørge hr. Collet, om Det Kon-
servative Folkeparti også er enig i andre dele af
forslaget, f.eks. de bemærkninger, der står i af-
snittet »Klage og endelighed« i lovforslaget:

»Det findes rigtigt, at den kommune, der skal
afholde de eventuelle øgede udgifter, der følger
med helårsbosætning, også skal have den ende-
lige afgørelse med hensyn til, om en sådan hel-
årsbosætning skal finde sted.«

Jeg vil gerne spørge hr. Collet, om han også
er enig i dette, og hvis han kan svare ja til det,
vil jeg gerne have en forklaring på, hvordan
han klarer begge synspunkter uden at blive helt
skizofren.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Knud Lind, at jeg sag-
de i min tale, at det var et stort og godt skridt i
den rigtige retning, og det tror jeg også at de
godt 50.000 pensionister, som er omfattet af
lovforslaget, og som nu kan få lov til at bo i de-
res sommerhus hele året, vil være enige i.
40.000-50.000 er dog et godt skridt og ikke et
uendelig lille skridt, som hr. Knud Lind anfør-
rer. Jeg tror ikke, at vi er ved vejs ende med de-
te, men jeg må sige fra Det Konservative Folke-
partis side, at vi er meget, meget tilfreds med, at
det er lykkedes at komme så langt i dette
spørgsmål.

Så vil jeg gerne berolige hr. Knud Lind med,
at jeg har læst lovforslaget med hensyn til, om
kommunen kan modsætte sig, at man flytter
ind. Der bruges i bemærkningerne udtrykket
»kondemnabel«, og det betyder altså, at huset
er fuldstændig til at rive ned, at det simpelt hen

er så elendigt, at man ikke kan bo i det. Det er i
hvert fald ikke nogen voldsom hindring for, at
dette lovforslag kan få den udmærkede virk-
ning, som det faktisk vil få.

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg vedrørende
citatet sige, at så vidt jeg husker, drejer dette sig
om spørgsmålet om dispensation ved helårsbe-
boelse.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Inden debatten om sommerhusdelen af plan-
lovforslaget kører helt af sporet, vil jeg gerne li-
ge minde fru Dorte Bennedsen om, at godt nok
følger der udgifter med for kommunen, men
der er jo altså også noget, der hedder en udlig-
ningsordning. Hvis vi skal have belyst de her
ting, kan vi jo gøre det under udvalgsarbejdet,
men der tilflyder altså kommunerne penge af-
hængigt af, hvor mange pensionister der bor i
kommunen.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når denne lov nu kommer ud til kommuner-
ne, ser de, at i § 41 – det burde hr. Collet have
læst – bliver der brugt et helt andet ord, idet
man siger:

»Retten til helårsbeboelse bortfalder dog,
hvis der nedlægges forbud mod, at boligen an-
vendes til helårsbeboelse . . .«

»Anvendes« er det ord, der bruges dér, og
dispensationsreglerne i øvrigt kører videre i
kommunerne.

Når jeg siger dette, er det, fordi vi skal sam-
menligne det med de trompetskrald, der er
kommet fra Det Konservative Folkeparti og i
særdeleshed Venstre, om, at man ønskede det
her fuldstændig frit – og hvad ender det så
med? Det er derfor, jeg siger, at når vi har fået
gennemgået disse lovforslag i dag, så vil vi op-
dage, at én ting står fast, nemlig at De Konser-
vatives og Venstres indflydelse i miljøspørgs-
mål er uendelig lille. Allerede her i spørgsmålet
om sommerhusbeboelse kan vi se, at man må
æde kravet om ejerskab i en 10-årig periode, før
pensionisterne kan gøre det og der skabes et
bureaukrati. Det er altså, hvad De Konservati-
ved har fået ud af disse forslag. Det er så uende-
lig lidt, og det samme gælder Venstre.

[Knud Lind]

Sidste gang vi talte om det her, skulle vi høre – og det vil jeg meget gerne høre – hvilken indflydelse man havde fået hos miljøministeren ved de forhandlinger, der har været imellem ordførerne og miljøministeren. Det venter jeg spændt på i dag. Jeg skal nok komme tilbage til emnet, hvis hr. Collet og andre, fru Hanne Severinsen, skulle glemme det.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg er meget enig med fru Marianne Jelved i, at dette også indebærer en række økonomiske problemer: madudbringning, hjemmesygepleje osv. osv. Det er udvalgsarbejdet langt bedre til at vi kan bore i.

Men når jeg rejser spørgsmålet her, så er det, fordi denne miljøpakke som sådan er solgt under nogle flotte og rigtige principper. Et af de rigtige principper, den er solgt under, hedder »decentralisering«. Jeg synes, det er et flot udtryk for decentralisering, der ligger i det citat, jeg læste op for et øjeblik siden, nemlig at kommunerne selv skal bestemme.

Jeg må indrømme, at jeg forstår godt, at hr. Collet ikke svarede mig før, hvad hr. Collet rent faktisk ikke gjorde, for man kan ikke svare på det, at de to synspunkter ikke kan rummes inden for samme person: Man mener tilbundsgående decentralisering i kommunerne, udtrykt så fornemt, som det gøres i bemærkningerne, og derefter siger man: For øvrigt bestemmer vi centralt, hvad det er for vilkår, kommunerne skal have.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg kan altså ikke forstå, at hr. Knud Lind næsten lyder fornærmet over, at disse 40.000–50.000 pensionister får en soleklar ret til at bo i deres eget sommerhus, hvis de har haft det i over 10 år. Det er en ret, hr. Knud Lind! Jeg synes, det er flot, og jeg synes, vi er nået et godt skridt i den rigtige retning. Jeg kan ikke forstå, at hr. Knud Lind ikke udtaler glæde over, at vi er nået så langt; det har jeg ikke hørt. Jeg håber, at hr. Knud Lind, hvis han ellers agter sig herop igen, vil udtrykke glæde over, at vi dog er nået så langt.

Så vil jeg sige til fru Dorte Bennedsen, at jeg med hensyn til citatet før lige fik lejlighed til at

kigge det efter. Det var rigtigt, som jeg sagde i første omgang, nemlig at dette udelukkende drejer sig om kommunernes adgang til at give dispensation til pensionister, som har boet der i 5 år. Den bemærkning, som fru Dorte Bennedsen knyttede hertil, tager udelukkende sigte på dispensationen og ikke på den ret, som borgeren nu får til at bo i sit sommerhus, hvis han ellers har ejet det i mere end 5 år og er pensionist.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ja, så fik jeg jo uægtelig et svar fra hr. Collet. Det var lidt overraskende. Det var af en lidt anden karakter end det, jeg egentlig havde forestillet mig.

Jeg havde troet, at hr. Collet og i hvert fald den konservative gruppe mente de fine ord om miljøpakken alvorligt, mente det alvorligt med decentraliseringen, mente det alvorligt med den bedre naturbeskyttelse. Men svaret her viser altså, at disse ord om decentralisering gælder stort set ad vandsbek til, og de skal i hvert fald ikke gå til bunds. Vi skal nok bestemme herinde, hvad kommunerne skal mene om tingene. Det er ikke det, Socialdemokratiet lægger i decentralisering.

Formanden:

Hr. Collet har ordet for en kort bemærkning, og så skal vi tilbage til ordførrækken.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg vil bare sige til fru Dorte Bennedsen, at her er der i virkeligheden tale om ekstrem decentralisering, helt ned til borgeren selv, så borgeren selv kan bestemme, om borgeren vil bo i sommerhus eller ej. Det kalder jeg decentralisering.

Leif Hermann (SF):

Begrebet decentralisering kan jo beskrives på mange måder.

Det danske system for den fysiske planlægning har løbende været til ganske betydelig irritation for de offentlige myndigheder, der efter lovgivningen har en planlægningspligt, men også til irritation for de borgere, der har troet, at når der endelig med møje og besvær var tilvejebragt en plan, var det faktisk også menin-

[Leif Hermann]

gen, at denne plan skulle følges, i hvert fald inden for det nærmeste antal år, og at det også var meningen, at de indsigelser, borgerne kom med, skulle behandles seriøst.

Stort set er det ikke sket. Borgerne har med rette haft grund til at være bekymrede, fordi de oprindelige planlægningslove forudså deres medvirken ved tilvejebringelsen af planerne. Ja, den første regionplanlov foreskrev endda, at der blev udarbejdet alternative planudkast, så der var noget at vælge imellem. Planlægningsloven kunne have – jeg tror i grunden, det var den oprindelige hensigt med den – fornyet demokratiet, skabt et bedre grundlag for dialogen mellem kommunalbestyrelse og amtsråd og de borgere, der bor der.

Man kunne så have troet, at den ganske omfattende ændring og sammenskrivning af lovgivningen, der er lagt op til, ville tage sit udgangspunkt i en problematisering af denne situation og i en beskrivelse af baggrunden for den surhed, der igennem adskillige år har præget de politikere, der har ansvaret for planernes tilvejebringelse. Sådan er det ikke gået med dette lovforslag.

Ser vi på borgernes inddragelse – et forhold, der unægtelig lægges megen vægt på i Brundtlandrapporten, som hyppigt er genstand for ministerens rituelle formålsbekendelser – ser vi, at det ser sløjt ud. Offentligheden skal i videst muligt omfang, står der i formålsbestemmelsen, inddrages i planlægningsarbejdet. Men man skal notere sig udtrykket »i videst muligt omfang«. Frygten for denne her offentlighed er forsynet med en tilpas bufferzone, der hedder »i videst muligt omfang«. Men det er sådan set også det eneste sted, hvor der reelt er tale om, at man flytter borgerindflydelsen lidt frem i lovgivningen.

Ser man på realiteterne, konstaterer man, at den eneste pligt til at inddrage offentligheden efterhånden kun er pligten til offentliggørelse af planredegørelser og vedtagne planforslag. Tidligere tiders overdrevne omsorg, kan man forstå, for borgernes medvirken i form af pligt til at forestå oplysningsvirksomhed med det formål at fremkalde en offentlig debat er pist borte og afløst af en retligt set fuldstændig latterlig bestemmelse i lovforslagets § 23, hvorefter kommunalbestyrelsen i øvrigt kan inddrage offentligheden i det indledende planlægningsarbejde. Hvad en sådan bestemmelse skal til for

i et lovforslag, som vi andre skal tage alvorligt, må man nok spørge om, men det kan vi formentlig få opklaret under udvalgsarbejdet.

Fristerne er forkortede. Den gamle 16-ugersfrist er nu skrumpet ind til 8 uger på begge sider af planforslagets fremsættelse. Offentligheden lades i stikken derved, at ministeren ikke har gjort sig den ulejlighed at løse problemet vedrørende påklage af retsspørgsmål kontra endelighed i skønsspørgsmål. Ikke engang forslagets bemærkninger magter at ofre bare en enkelt linje på, hvornår noget er det ene og det andet. Det er nemlig ikke et spørgsmål, der er afklaret efter den dom, som Østre Landsret afsagde i sagen om de bevaringsværdige huse ved Søerne.

Når der i dette indlæg er gjort så forholdsvis meget ud af borgerinddragelsen, har det sammenhæng med, at Socialistisk Folkeparti allerede på et meget tidligt tidspunkt i den lovforbredende proces, i januar 1989, gjorde ministeren opmærksom på, at en styrkelse og altså en forbedring af dette forhold ville kunne begrunde en rationalisering af ankesystemet.

Borgerne får i øvrigt også en over snuden, når det gælder lokalplanlægningen, der dog havde den retsvirkning, at borgerindsigelser mod en lokalplan bestød, at planens endelige vedtagelse måtte udskydes i 4 uger. Man kunne sige, at det er en formalitet, men det gav dog et pusterum til eftertanke.

Dette forhold sammenholdt med, at lokalplanerne nu også skal have bonusvirkning, eller typelokalplaner, som Arealudvalget kaldte dem, får overblikket til fuldstændig at forsvinde. Det betyder, at eksempelvis nødvendige tiladelser efter naturbeskyttelsesloven og vandløbsloven samtidig med udarbejdelsen af en lokalplan og dennes vedtagelse gives af kommunalbestyrelsen, uanset om denne besidder nogen ekspertise på naturbeskyttelses- eller vandløbsområdet.

Slår man efter i vandløbslovforslaget, ser man, at kommunalbestyrelsen skal kunne tage stilling til alle de arbejder, der kræver tilladelse efter vandløbslovforslagets § 4, stk. 1, nr. 1-4, i forbindelse med vedtagelsen af lokalplanen, eksempelvis foretage ændringer af et vandløbs eller en søs aktuelle tilstand. Hvis amtsrådet ikke er tilstrækkelig vågent og nedlægger veto – måske fordi grundlaget ikke er til stede i kraft af et svækket regulativarbejde og manglende op-

[Leif Hermann]

følgning af recipientkvalitetsplanlægningen – ja, så bliver kommunalbestyrelsen enerådende over den del af vandløbet, der omfattes af lokalplanen, og der er ingen klagemulighed.

Dermed er der ikke kun tale om lokaliseringsproblemer, men også om meget omfattende afledte konsekvenser af lokalplanlægningen. At det er tilfældet, forbigår bemærkningerne faktisk i tavshed.

Bonusproblemet belysning er ringe. Og det er der jo ikke noget at sige til, for Arealudvalget nåede aldrig rigtig at komme ind på alle aspekterne af problemet vedrørende bonuslokalplanlægningen. Den slags petitesser hindrer åbenbart ikke miljøministeren i med i alt 20 linjer at indføre dette helt uoverskuelige element i dansk miljø- og planlægningslovgivning, men det hindrer i hvert fald os i at støtte den slags. I bedste fald, mener vi, afstedkommer det en helt uacceptabel og uensartet praksis fra kommune til kommune.

Endelig skal jeg om planlægningslovsforslaget sige, at det for os at se rummer en begyndende fravigelse af rammestyringsprincippet i og med, at amtsrådene ikke længere skal påse, at lokalplanforslaget er i overensstemmelse med regionplanlægningen. Det betyder, at man, alt efter kvaliteten af kommuneplanlægningen, navnlig dens rammedel og dens sammenhæng med hovedstrukturdelen og dennes mere eller mindre åbenbare forenelighed med regionplanlægningen, kan udhule regionplanerne fra neden i kraft af lokalplanerne.

Dermed har vi efter vores opfattelse set begyndelsen til enden på lovgivningen om den fysiske planlægning, på samme måde som mordet på sektorplanlægningen har gjort forudsætningerne for regionplanretningslinjernes styrende effekt komplet uigennemskuelige. Uigennemskuelighed er bannermærket for væsentlige dele af lovgivningen, og dermed er der lagt op til vilkårlighed.

Jeg skal afslutningsvis komme med nogle bemærkninger om råstoflovsforslaget. Det er i det store og hele ikke særlig problematisk, men da vi jo er et oppositionsparti, forventer man nok af os, at vi også kommer med nogle kritiske bemærkninger. Og det er da ikke lykkedes at lave dette forslag således, at vi bare kan bukke og sige tak til.

For det første finder vi det temmelig usympatisk, at den kedelige passivitetsvirkning fra den

seneste zonelovsændring overføres til råstofloven, når det drejer sig om at udhule givne indvindingstilladelser. De gives jo for 10 år. Hvis man ikke er tilfreds med tilladelsen, åbnes der for spekulation i passivitet, når man som indehaver af tilladelsen bare kan meddele amtsrådet, at man vil indvinde mere, end tilladelsen giver ret til, eller andre råstoffer end dem, der er omfattet af tilladelsen.

Sover de tilstrækkelig trygt og godt i amtskommunernes råstofkontor, så er det bare bingo til den, der har tilladelsen. Og det er overflødig at bemærke, at der ikke kan ankes, medmindre ministeren da vil hævde, at passivitet ikke skal sidestilles med en enlig beslutning. Helt håbløst er det, at den eksisterende pligt til en statslig forsyningsplanlægning fjernes og erstattes af landsplandirektiver som en opfølgning af regionplanlægningens retningslinjer for råstofudnyttelsen. At det kan gå helt ad hekkenfeldt til, antyder bemærkningerne, hvor af formalisering, altså ikke mere råstofplanlægning i formel forstand, nu erstattes af en formodning om en vis videreførelse, som der står, af den planlægning, der nu blot kan være et par strøtanker på bagsiden af en brugt kuvert. Denne løsagtighed skal danne grundlaget for udmøntning af de nationale synspunkter samt skaffe ministeren et samlet overblik, der er til stede til stadighed, for at kunne udvikle råstofhusholdningssynspunkter og iværksætte kortlægningsinitiativer, hvor de overordnede forsyningsforhold tilsiger det, som det så poetisk hedder i bemærkningerne.

Sammenfattende er vores holdning, at der skal væsentlige tydeliggørelser og opstramninger til i overensstemmelse med det, jeg netop har givet udtryk for, for at vi til sin tid skal kunne stemme for lovsforslaget. Men vi deltager naturligvis gerne i drøftelser om forslagernes endelige indhold og tilsiger dermed vores medvirken til et grundigt, langvarigt og målrettet udvalgsarbejde.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.56

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Hanne Severinsen (V):

Først om planloven: Der er tale om en sammenskrivning og forenkling af nogle love, der nu har virket i mange år. Man har i amterne og kommunerne forsøgt sig frem, og der har været gode sider, og der har været dårlige sider. Jeg synes, at dette lovforslag bærer præg af, at man har taget de mange erfaringer til efterretning og prøvet at gøre det hele så smidigt og ubureaukratisk som muligt, for selv om planloven har fungeret som et udmærket instrument, så har der jo været vel meget dobbeltadministration. Der har været lidt for meget med, at man følte, det var et bureaukрати. Når man skulle begynde med en byggesag, så skulle man først det ene og så det andet, og man havde svært ved at overskue, hvor mange instanser der i virkeligheden skulle spørges.

Derfor har der jo også været både ministerens enkle og effektive udkast, og der har været Lotz 3-betænkningen, og alt det er indarbejdet i forslaget til planlov, som derved afskaffer det meste af den dobbeltadministration, som man har haft, og gør tingene langt mere enkle og langt mere smidige, uden at man derved forlader det princip, som er det overordnede, nemlig ramkestyring og decentralisering.

Vi har hæftet os ved formålsparagraffen og diskuteret den lidt, fordi man jo ikke mere taler direkte om den ligelige udvikling i landet, man taler om en hensigtsmæssig udvikling i hele landet. Vi opfatter det ikke sådan, at man ændrer på formålet, men at man styrker det. Nok skal landet være ligeligt, men det kan selvfølgelig ske på forskellige betingelser, fordi nogle områder har mere af noget end andre.

Vi er meget godt tilfreds med, at der er så klar en myndighedsstruktur og ansvarsfordeling i planloven. Så kan man selvfølgelig diskutere, om man er gået vidt nok i decentraliseringen, og det har vi diskuteret en hel del i Venstre. Vi har – og det er sikkert ikke nogen hemmelighed – altid ment, at når man havde den overordnede regionplanlægning i orden, så havde man også fastlagt beskyttelseslinjer og fastlagt, hvor det åbne land skulle fungere, og så var der i og for sig ikke nogen grund til, at selve administrationen af by- og landzoneloven lå i amterne.

Vi havde altså gerne set, at man gik videre, og der foregår jo også allerede frikommuneforsøg. Derfor vil vi i udvalget se lidt nærmere på, hvordan det er gået med forsøgene i de kommuner, som har administreret by- og landzoneloven selv.

Vi har noteret os med glæde, at der i hvert tilfælde er sket en afbureaukratisering på området, idet man jo altså for ganske almindelige byggesager og landbrugssager nu simpelt hen fjerner bestemmelsen om, at de kræver zone-lovstilladelse. Derved har vi sådan set fjernet en af de væsentlige anker ved, at amtet skulle administrere by- og landzoneloven, nemlig at mange følte, at bare fordi de boede på landet, skulle de altså to steder med nogle ganske almindelige byggesager. Det håber vi at vi er kommet til livs, og vi vil som sagt gerne overveje, om man ikke kunne gå endnu videre.

Vi er enige i princippet om, at man giver samtidige tilladelser med lokalplanlægningen, det såkaldte bonuslokalplanprincip, det forenkler hele proceduren. Vi er overbevist om, at når amter og kommuner kender de retningslinjer, der gælder for fredning og beskyttelse osv., kan de lige så godt som alle mulige andre læse, hvad de skal tage hensyn til, og lade det indgå i lokalplanlægningen, så man ikke fra borgernes side føler, at man ustandselig skal begynde forfra i en hvilken som helst sag.

Vi ønsker, at det skal ligge fast, at vi også har den overordnede planlægning, for selvfølgelig er der et landsplanhensyn. Derfor synes vi, at det er en spændende tanke, at landsplanredegørelsen bliver en, som den tiltrædende regering kommer med, for derved bliver den et egentligt politisk budskab.

Man kan selvfølgelig sige, at der har været politiske budskaber i nogle af de forskellige landsplanredegørelser; der er kommet hvert eneste år, men nyhedens interesse er ligesom gået lidt af dem, og det er mere blevet en landsplanredegørelse for landsplanredegørelsens skyld, eller man har taget et tema op, eller hvad ved jeg. Men i og med at det bliver et signal fra den nye regering, så kan det netop påkalde sig en overordnet interesse, hvilke landspolitiske interesser vi skal varetage, og det synes vi er en god idé.

Jeg vil sige, at jeg opfatter netop det, at man forenkler og tydeliggør, hvor man skal henvende sig, og hvem der er rette myndighed, som en

[Hanne Severinsen]

styrkelse af borgernes mulighed for at få indflydelse – det skal også være et svar til hr. Leif Hermann – for nogle gange har planbureaukriet jo været så indviklet, at borgerne alligevel bagefter har protesteret, når tingene var sket, til trods for at der skulle være alle mulige sikringer for, at de kunne høres i forvejen.

Det er ikke altid, at det, at der er mange instanser, er afgørende for, om borgerne kan få indflydelse, det er mere afgørende, om de kan indgå i en konstruktiv dialog, førend kommunalbestyrelsen har lagt sig fast. Og vi ved alle sammen, at det ikke er noget, man bare kan lovgive om, det er også et spørgsmål om, hvordan kommunalbestyrelserne fungerer over for borgerne. Vi ved også udmærket godt, at nogle kommuner meget hurtigt har kunnet få meget godt ud af planlovens bestemmelser om høringer, mens andre kommuner har været mere træge og i virkeligheden har gjort høringsprocessen til lidt af en skueproces.

Det er som sagt noget, jeg håber at politikerne efterhånden bliver bedre til ude omkring, men jeg mener sådan set, at smidiggørelsen og forenklingen gør det nemmere for borgerne at overskue, hvor de skal henvende sig med deres klager og argumenter, så jeg tror, at demokratiet får det nemmere efter denne afbureaukratisering af planloven.

Der er nogle ting, man kan drøfte i forbindelse med by- og landzonelov og spørgsmålet om erhvervsudviklingen i det åbne land. Vi kører stadig væk videre med reglen om, at der ikke må være ansat mere end 5 personer, og den vil vi godt kigge på, for der er jo meget forskel på stærkt forurenende virksomheder og servicevirksomheder; nu hvor vi har fået bredbåndnet og alle mulige andre moderne hjælpemidler, så kan der foregå nogle ting, som ikke behøver at genere nogen, ude i nogle bygninger, der er nedlagt til landbrugsformål. Men alt sådan noget kan vi se på.

Så vil jeg godt sige om sommerhusreglen, at vi egentlige mener, man har fundet en meget fornuftig afbalancering af den bestemmelse: når man har ejet sommerhuset i 10 år, så får man som pensionist mulighed for at bo der.

Mange kommuner har været meget bekymrede over, hvad det kan komme til at betyde i deres planlægning. Jeg tror, at deres bekymring er overdrevet. Det vil ikke være noget, som slår planlægning i stykker. Desuden er der jo også

bloktilskudsrefusionen, som også tidligere er nævnt. Jeg tror, at man har fundet en rimelig balance mellem, at vi på den ene side selvfølgelig ikke skal give det fuldstændig frit og få omdannet sommerhusområder til helårsbeboelse, men på den anden side at der er en individuel ret for den enkelte pensionist.

Jeg tror altså, at det vil blive en glimrende ting med den nye planlov.

Når det gælder råstofloven, mener vi også, at det er en væsentlig forenkling, at man ikke har formkrav til sektorplanlægningen i amterne. Der er forskel fra amt til amt. Man skal lave en planlægning, men det skal ikke være på en bestemt måde.

Vi kan også tilslutte os råstofloven.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det hænder ikke hver gang, men hver eneste gang vi har miljølov-, planlov- og naturbeskyttelseslovsforslag til behandling her i salen, at når man har hørt Det Konservative Folkepartis ordfører og Venstres ordfører, så spørger man: Er regeringen indbyrdes enig om det, der er fremlagt?

Hr. Collet filosoferede vældig meget over, hvor meget man i grunden kunne nå til, hvis det var sådan, at denne her sommerhusregel, som ministeren nu vil indføre, blev lempet, stærkt presset af hr. Knud Lind.

Fru Hanne Severinsen snakker om, at man måske kunne overveje, om man ikke kan gå endnu videre, end det er sket med hensyn til myndighedskompetencen og myndighedsfordelingen på zonalovsområdet.

Jeg vil bede miljøministeren komme herop og fortælle os – og jeg synes, det skal ske nu – om det er således, at regeringspartierne står bag dette lovforslag, eller det er et oplæg til intern diskussion mellem regeringspartierne.

Videre ønsker fru Hanne Severinsen at sige, at der er tale om en forenkling af, hvor man skal henvende sig. Mig bekendt har det altid været således i zonalovssager, at man har kunnet indlevere sine ansøgninger på det lokale kommunekontor, og hvis det var kommunalbestyrelsen, der skulle tage stilling til dem, så gjorde den det, og hvis ikke, så sendte man dem videre til amtsrådet. Så den forenkling, der tales om, er jo i realiteten kun en formalitet.

[Leif Hermann]

Og så vil jeg godt takke fru Hanne Severinsen for bemærkningen om, at høringsprocessen ofte var en skueproces. Så kan fru Hanne Severinsen måske forstå min bekymring over, at der faktisk mangler faste regler om, at kommunalbestyrelserne er forpligtet til at gå ud og tage en dialog med deres borgere og er forpligtet til at sikre, at der kommer dialog i gang.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hvordan vil hr. Leif Hermann forpligte en kommunalbestyrelse til at lave en reel dialog med borgerne? Hvad er en reel dialog? Jeg kender kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er rigtig dårlige til det, og jeg kender kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er rigtig gode til det. Og det er i øvrigt min opfattelse, at jo mindre kommunen er, jo mere åben bliver dialogen, fordi man kender hinanden langt bedre. Men det er da ikke noget, man kan lovgive om.

Men man kan sige herindefra, at vi mener, at man skal lægge åbent ud. Det er også derfor, at vi nu siger, at man skal lave den debat forud for, at man lægger tingene frem. Det er jo netop for, at det skal være så åbent som overhovedet muligt.

Jeg vil i øvrigt godt understrege, at jeg ikke mener, det er det samme som, at vi giver alle borgere ret, fordi det er jo i sidste ende kommunalbestyrelsen, der beslutter, og så kan man jo lade være med at genvalge den. Hvis de er rigtig dårlige til at lave dialog med deres borgere, så bliver de vel heller ikke genvalgt.

Jeg mener, det er en klar forenkling, at man ikke skal spørge amtet i zonelovsspørgsmål. Det kan da godt være, at den enkelte borger måske ikke oplever det direkte ved, at han skal rende til amtet, men han oplever det jo i hvert tilfælde ved, at sagen tager lang tid. I den forbindelse håber jeg også, at de fleste vil opleve, at byggesagsbehandling kommer til at være meget kortere.

Og når det gælder det, jeg sagde om, at jeg godt kunne tænke mig, at vi i udvalget fik belyst spørgsmålet om frikommuneforsøg nærmere, vil jeg da gerne sige allerede her, for at der ikke skal være tvivl om regeringens holdning: Vi står bag det her, men det kan ikke forhindre mig i som venstremand at sige, at vi gerne havde set, at det var gået videre. Vi synes nemlig, at det er ret spændende, hvad der foregår ude omkring i

de frikommuner, hvor man har overtaget by- og landzonekompetencen, og vi vil da godt se lidt nærmere på, hvordan det er gået; men derfor står vi alligevel bag det her.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg må på det skarpeste tage afstand fra hr. Leif Hermanns meget forkrampede forsøg på at få det til at se ud, som om Det Konservative Folkeparti ikke står bag lovforslaget om planlægning.

Jeg sluttede faktisk med at sige, at Det Konservative Folkeparti støtter dette udmærkede lovforslag, og vi står bag det både i ånd og bogstav.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Der er mange ting, fru Hanne Severinsen meget gerne vil se på; man vil gerne have evalueret frikommuneforsøg og mange andre interessante ting.

Nu vil jeg så gerne spørge ministeren: Ligger der ikke bag dette lovforslag en evaluering af de frikommuneforsøg, der har været foretaget? Er det således, at man slet ikke har tænkt på frikommuneforsøgene med overladelse af zone-lovskompetencen til kommunerne? Eller er det sådan, at de er indarbejdet i lovforslagets forudsætninger?

Endvidere vil jeg godt sige til fru Hanne Severinsen: Fru Hanne Severinsen har selv brugt udtrykket »konstruktiv dialog, før kommunalbestyrelserne har lagt sig fast«. Det har tidligere været muligt i lovgivningen at foreskrive, at kommunalbestyrelsen havde pligt til at forestå en oplysningsvirksomhed med det formål at fremkalde en offentlig debat. Det har Folketinget altså i sin visdom tidligere kunnet foreskrive kommunalbestyrelserne.

Vil fru Hanne Severinsen komme herop og påvise, hvor der i det foreliggende lovforslag er nogen som helst sikring for noget som helst andet end en miniannonce i en ugeavis?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Man kan skrive lige så meget man vil om, at kommunalbestyrelser skal offentliggøre lige så meget, de overhovedet vil, forud for en sag,

[Hanne Severinsen]

men det, det drejer sig om, er kommunalbestyrelsens vilje til at gå ind i en egentlig dialog. Jeg kender kommuner, der har været umådelig gode til at overholde alle forskrifter, uden at borgerne overhovedet er gået op i det eller har fundet ud af det, før tingene er sket.

Det handler faktisk om, at vi skal lære at blive gode til at lytte, og hvis ikke vi bliver det ude omkring i kommunerne, så går jeg ud fra, at borgerne reagerer, som jeg sagde før, ved at lade være med at genvælge dem, der ikke kan lytte.

Knud Lind (FP):

By- og landzoneloven samt lovene om lands-, region- og kommuneplanlægning kvæler folks eksistensmuligheder. Lovene skal derfor ophæves, så udvikling igen kan finde sted også i landområderne. Råstoflovgivningens mange restriktioner reduceres yderligere.

Sådan står der faktisk i Fremskridtspartiets program, og derfor er det jo ret nemt at tage stilling til disse to lovforslag.

Jeg tror, hr. Leif Hermann spurgte, om det er således, at Venstre og De Konservative står bag det her. Og der har da været nogle uklarheder. Det skyldes jo, at man ikke er klar over det reelle: at Venstre og De Konservative står bag det her, fordi de er blevet banket på plads, og den plads er så bagved.

Jeg skal indledningsvis spørge Venstre og De Konservative, hvori deres indflydelse består for så vidt angår disse to love, for jeg er vidende om, at der har været nogle forhandlinger mellem ordførerne og miljøministeren, og derfor er jeg også vidende om, at lovforslagene kunne have set lidt anderledes ud. Men når de ikke gør det, så er det mit indtryk – og det må jeg rose miljøministeren for – at miljøministeren er den, der har bukserne på i den regering, og hun har sagt: Sådan vil jeg have det!

Og hvorfor? Ja, det er, fordi man har et lille trumfkort i ærmet. Jeg ved fra Venstre og De Konservative, at man har været meget bange for, at Fremskridtspartiet på et for tidligt tidspunkt skulle sige fra over for det her, fordi miljøministeren straks ville bruge det som undskyldning for at rende over til Socialdemokraterne og SF og forhandle med dem. Vi så jo under beslutningsforslag nr. B 35, at ministeren ikke var sen til at afskrive Fremskridtspartiet. Det beklager vi – også her.

Men nu er det jo således, at Fremskridtspartiet ikke kan gå og redde Venstre og Konservative på grund af deres dårlige forhandlinger i regeringen; vi er jo nu engang nødsaget til at føre den politik, vi er blevet valgt ind på.

Indledningsvis må man sige om det her, at vurderingen af, om et lovforslag er godt eller dårligt, kan man aflæse af, hvor mange ministerbeføjelser lovforslaget indeholder. L 168 f.eks. om råstoffer indeholder den nette sum af cirka 32 ministerbeføjelser i de 53 paragraffer. Det betyder reelt, at Folketinget som den lovgivende magt bliver sat ud af spillet, vel at mærke af egen drift, fordi det katastrofale er jo, at det siger ja til det, det lader det gå igennem, og man underskriver. Det bliver reelt ministeren og embedsmændene, der bestemmer, og Folketinget underskriver gladeligt en blankocheck, hvor man overlader det til miljøministeren og dennes embedsmænd at skalte og valte efter for-godtbefindende.

Jeg ved udmærket godt, at undskyldningen fra ministerens side er, at det kører så hurtigt og det er så komplekst det hele, så vi er nødsaget til at lave disse ministerbeføjelser. Og så undrer det mig jo en lille smule, når man i lovgivningen f.eks. om råstoffer kan se, at de samme embedsmænd er i stand til at komme helt ned i selv de allermindste detaljer.

Lad os tage et enkelt eksempel: Når man graver grus, skulle man jo ikke tro, man kunne genere luftfarten; men det kan man alligevel, og det har embedsmændene fundet ud af. For tænk, hvis nu der senere skulle dannes en vandpyt dér og der så skulle komme nogle tilfældige fugle og slå sig ned og hullet nu af en eller anden mærkelig grund skulle ligge i nærheden af en lufthavn, så kunne man blive generet af det. Summa summarum: For at få det hele med, så har man også medtaget, at man heller ikke må genere luftfarten ved at grave grus nede i jorden. Så det er jo et bevis på, at man godt kan gå ind i enkeltheder, hvis man vil.

Og så er det, spørgsmålet kommer tilbage: Er det, fordi embedsmændene – eller miljøministeren måske – ønsker at tiltage sig en magt, som reelt burde ligge i Folketinget? Det er mit indtryk, at det er dér, hunden ligger begravet, for jeg tror, at embedsmændene er så dygtige – det viser jo den dér med luftfarten – at de sagtens kan gå helt ned i petitesseer og helt op i højderne, hvis det passer dem. Derfor er jeg sikker

[Knud Lind]

på, at det må være af andre grunde end den dér med, at det er så komplekst det hele, at man slet ikke kan forudse noget af det. Dette eksempel viser jo stor forudseenhed, også i højderne.

Jeg er bekendt med, at Venstre og Konservative gerne vil have afskaffet by- og landzoneloven. Det generelle krav om tilladelse til udstykning, byggeri og ændret anvendelse i landzone er desværre opretholdt i den nye lov om planlægning, vi behandler her. Og dér kunne jeg jo så spørge Venstre, om det var en af de ting, man havde kæmpet igennem, eller det var noget, man havde overset. Jeg venter stadig væk spændt på, hvori Venstres og Konservatives indflydelse ligger i de her to lovforslag. Og vi vender tilbage til de andre.

Når jeg siger det allerede på nuværende tidspunkt, så er det, fordi når vi er færdige med hele den komplekse lovsamling, der er væltet på bordet her i dag – som jeg i øvrigt mener burde have været delt over nogle flere mødedage – ja så er der faktisk kun én eneste minister tilbage, der er noget værd, og det er miljøministeren, for hun bestemmer over det hele: luft, vand osv., alt er taget med.

Og når man nu ved, at Venstres ordfører, fru Hanne Severinsen, og De Konservatives ordfører har siddet i ugelange forhandlinger om disse lovforslag, så er det, man spørger sig selv: Hvor har de fået indflydelse? Hvor er alle Venstres og De Konservatives mærkesager? De er selvfølgelig væk.

Man vil også se, at amtsrådet stadig væk er zonelovsmyndighed. Selv om mange socialdemokratiske frikommuner har ønsket, det overgik til primærkommunerne, så kom det end ikke med, ja sågar Venstrekommuner har ønsket, at disse sager skulle gå over til kommunerne. Den eneste undtagelse – og dér er det måske, at Venstre pludselig slår ind – er Københavns og Frederiksberg Kommune, de er dog undtaget. Det kan være dér, at Venstre har fået gjort sin indflydelse gældende.

Og man må nok sige, at når man kigger på, hvem der er klageberettiget over forskellige ting efter § 15, så stikker det frem igen. Hvad er det for nogle grønne organisationer? Er det Ornitologisk Forening, Urt, Greenpeace, NOAH, osv., for vi har jo Danmarks Naturfredningsforening siddende i klagenævnet, så det kan ikke være den, for så bliver der en dobbelt post? Vil ministeren ikke fortælle mig, hvad det er for et

sammensurium, der nu skal være klageberettiget, fordi de af en eller anden lokalpolitisk grund har en interesse i det her? Det vil jeg godt vide.

Der er en enkelt ting, jeg sådan set vil rose ministeren lidt for, og det synes jeg også skal med. Det er renoveringen af disse grusgrave. Vesttyskland har i adskillige år haft regler om, at der skulle ske en renovering fra starten af disse grusgrave, og dér har vi altså været lidt bagud.

Fremskridtspartiet er glade for den minimale lettelse, der er sket for sommerhusejerne på 67 år og derover, som i mindst 10 år har ejet sommerhus. Tænke sig engang, nu har Venstre fået tilkæmpet sig, at når de har ejet det i 10 år – det vil altså sige dem, der køber et sommerhus i deres 57. år – kan de reelt bo der i 3 år, inden de stiller tøflerne, hvis man siger, at gennemsnitsalderen er 70 år. Det er i realiteten, hvad Venstre har fået af indflydelse her. Det var søreme da meget, må jeg sige, når man ser på de første to love. Men alle de andre ting har man ikke fået gjort noget som helst ved. Jeg er ked af at sige det til Venstre, men uanset om miljøministeren misbruger det og render til Socialdemokratiet, så er jeg nødsaget til at sige, at Fremskridtspartiet ikke kan støtte disse første to lovforslag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg må sige til hr. Knud Lind, at jeg kan egentlig ikke forstå, om han overhovedet har læst planloven, for jeg vil indrømme, at når vi kommer til vandløbsloven og nogle andre områder, så har vi måske nok ædt lidt, men det har vi bl.a. gjort, fordi vi faktisk er meget begejstret for planloven, fordi den imødekommer amternes og kommunernes ønske om afbureaukratisering og får fjernet dobbeltadministrationen. Netop her synes jeg han skulle spare sit krudt. Der er såmænd nok nogle steder, hvor man kan drille os på nogle af de næste forslag, men lige netop her er faktisk en af grundene til, at vi synes, at miljøpakken er vældig god, vil jeg gerne gøre opmærksom på, for der er mange udmærkede afbureaukratiseringsforslag, og det gør det hele mere smidigt.

Og så vil jeg for øvrigt gerne ramme en pæl i: Vi vil ikke afskaffe by- og landzoneloven. Det har vi aldrig nogen sinde sagt. Men vi vil gerne

[Hanne Severinsen]

have den ud til kommunerne, og det har vi ikke lagt skjul på. Det har vi ikke kunnet komme igennem med. Det har vi ikke haft støtte til.

Jeg mener sådan set også, at det, man skal gøre nu, er, at man skal se, hvordan det fungerer i frikommunerne, og så kan man jo hen ad vejen tage den sag op igen. Men jeg synes i øvrigt, at det er værd at notere sig, at vi altså har fået afbureaukratiseret så meget, at der er en masse ting, der ikke mere kræver zonelovstilladelse.

Med hensyn til ministerbeføjelser vil jeg sige, at det kan vi komme tilbage til, når vi kommer dertil, hvor der virkelig er nogle ministerbeføjelser; men her synes jeg nu ærlig talt, at ministerens indflydelse er blevet indskrænket betydeligt.

Og så i øvrigt med hensyn til de 67 år: Hvis hr. Knud Lind kender en lille bitte smule til statistik, så er ens overlevelsesevner altså temmelig meget mere end 3 år, når man er 67 år.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelled (RV):

Hr. Knud Linds indlæg i miljødebatterne giver mig altid én association, nemlig en udsendelse i Danmarks Radio, der hedder »Giro 413«. Alt er forudsigeligt og genkendeligt, og jeg glæder mig hver gang over at høre, at hr. Knud Lind har opdaget, at regeringen består af 3 partier. Det er jeg glad for, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Knud Lind om, hvorvidt Fremskridtspartiet har en forestilling om, hvis vi kom i den situation, at Fremskridtspartiet indgik et forlig med 3 partier, nemlig regeringspartierne, at vi andre skulle stille os op og på målstregen notere os, på hvilke kommaer Fremskridtspartiet havde haft indflydelse.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det ville være lidt uden for emnet, hvis vi begyndte at tale om, hvorledes partipolitik m.v. skulle drives herinde.

Men den foregående taler sagde noget om, at regeringen bestod af 3 partier, og om hr. Knud Lind har opdaget det. Ja, regeringen består miljøpolitisk af fru Lone Dybkjær og dertil 2 andre partier. Sådan skulle man have sagt, det havde været bedre.

Og så vil jeg godt sige til Venstres ordfører: Jeg vil rose ministeren, for det er godt arbejde. Og jeg vil nu nok sige, at 32 ministerbeføjelser i det første lovforslag, det er en af de små. Jeg sagde indledningsvis, at dette var generelt vedrørende disse lovforslag. Nu tog jeg bare det første, og det er det mindste.

Fru Hanne Severinsen har ret i, at skal man måle skadeligheden i det, der kommer her, så er det det mindst skadelige, vi er ved nu; men det er jo ikke dermed sagt, at det ikke er skadeligt. Man kan godt have ondt i foden og knæet på én gang, og fordi man får ondt i knæet lidt senere, er det jo ikke ensbetydende med, at det i foden forsvinder. Realiteten er, at Venstre, når man kigger på Venstres politik, ikke har fået noget som helst igennem her. Det er det, jeg pointerer. Når fru Hanne Severinsen er ude hos staklerne i de forskellige landboegne og ude i forsamlingshusene, hedder det som sædvanligt, at vi gjorde, hvad vi kunne, men vi kunne ikke kæmpe os igennem til mere, ikke? Så spørger man: Hvad var det egentlig så, man fik tilkæmpet sig?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg gør bare hr. Knud Lind endnu en gang opmærksom på, at der i planloven faktisk er tale om, at ministerens beføjelser bliver mindre. Der bliver mindre, hvor man skal godkende. Der bliver faktisk mere decentralisering.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Når jeg tillader mig at tage ordet, er det for det første for at minde om, at det er førstebehandlinger af nogle lovforslag, hvor vi skal markere vores hovedholdninger, men jeg har lyst til helt utvetydigt at svare hr. Knud Lind, idet jeg så håber, at vi er færdige med hr. Knud Linds mange bemærkninger om, »at jeg har deltaget i forberedelsen af disse lovforslag«.

Vi har haft et meget fornemt samarbejde om det. Vi føler os ikke – hr. Knud Lind brugte forleden dag udtrykket »tromlet ned«, idet der ikke er nogen, der skal tromle mig ned, men samarbejde har vi haft. Jeg ville ønske, at Fremskridtspartiet ville få evner til at udvikle lignende samarbejdsrelationer som dem, vi har haft i regeringen om disse lovforslag med andre partier.

Formanden:

Hr. Knud Lind for en kort bemærkning, og så må vi nok slutte i denne omgang med de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det ville jeg sandelig ikke ønske, for så forsvandt vi hurtigt fra landkortet som parti.

Formanden:

Jeg går ud fra, at det var ikke det med de korte bemærkninger, der var anledning til nogen forsvinden.

Marianne Jelved (RV):

Hr. Knud Linds sidste bemærkning skal jeg undlade at kommentere.

Et hovedsynspunkt i miljøpolitikken er, at miljøet skal integreres i alle sektorer og i alle beslutninger. Hovedintentionen er, at vi får en bæredygtig udvikling, dvs. en udvikling, der beskytter, bevarer og genskaber naturgrundlaget.

Vi kommer fremover til at diskutere dette i utrolig mange sammenhænge. Der forestår i løbet af dette forår bl.a. to store handlingsplaner, nemlig på trafik- og energiområdet.

Den politik, jeg her har beskrevet, udtrykkes også på en anden måde, nemlig at det er uacceptabelt, at miljøudbedringer eller miljøhensyn kommer efter beslutninger i forskellige sektorer og steder i systemerne. Faktisk har jeg tidligere udtrykt den politik på en meget firkantet måde, nemlig at målet må være at integrere Miljøministeriet i alle de andre ministerier. Det er selvfølgelig utopi. Jeg bruger det blot som et billede på en målsætning om, at miljøinteresserne skal integreres fra starten af behandling og beslutninger på alle relevante områder.

Det foregår i alt fald ét sted på en forbilledlig måde. Det er i Grønland, hvor råstofforvaltningen helt har integreret miljøundersøgelser og interesser i alle sager fra starten af en sags behandling. Det er faktisk ganske unikt, og jeg er ikke i tvivl om, at vi i dette Folketing kunne lære en hel del af den måde, disse sager bliver grebet an på.

Når jeg bruger så meget taletid på netop det, er det, fordi Det Radikale Venstre ønsker at fastholde denne politik som et overordnet mål,

og fordi det er væsentligt at gøre det til handling og føre det ud i praksis i hverdagen, helt ud i de fjerneste kroge af dette udmærkede land. Pointen er, at denne politik netop udmøntes bl.a. i de to lovforslag, vi behandler lige nu. Det kan man læse i formålsformuleringen i begge lovforslag. Der er det ret præcist formuleret.

Netop planloven har været meget kritiseret i pressen, i fagblade, på møder osv. igennem det sidste halve år. Kritiseret for dens decentralisering, for dens opgavefordeling mellem kommuner, amter og stat. Kritiseret for, at man uddelegerer ansvar og kompetence. Kritiseret for, at man ændrer proceduren, og for sin forenkling. Endelig er den også blevet kritiseret for forenkling af klagesystemet.

Jeg spørger mig selv, hvis ikke netop Folketingets Miljøudvalg skulle gå forrest i arbejdet med at integrere miljøhensyn fra starten alle steder, hvem skulle så i dette Folketing? Bag kritikken ligger indirekte og også nogle gange direkte en grundlæggende mistro og mistænkeliggørelse af folkevalgte partimedlemmer af dette Folketing i kommunalbestyrelser og i amtsråd. Det har undret mig fra første dag her, vil jeg gerne tilkendegive.

Det forlyder, at disse medlemmer af Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre, Venstre, Konservative, borgerlister, og hvem der ellers sidder rundt om i dette land, ikke magter at være miljøansvarlige, når de skal træffe beslutninger også på planområdet. Det har jeg så noteret mig.

Mange af de kritikpunkter, der har været rejst – for at tage brodden af alle de korte bemærkninger, er dette ikke møntet på tidligere ordførere, der har været oppe i dag på denne talerstol – tager ofte udgangspunkt i, hvordan det var engang i 1950 og 1960 og andre årstal, hvor man besluttede at etablere fredningsnævner og at tage visse tiltag. Men nu er vi i 1990, og meget har godt nok ændret sig både til det bedre og til det dårligere, vil jeg gerne medgive.

Det, der har ændret sig til det bedre, er den meget større interesse og bevidsthed og ansvarlighed over for netop miljø. Deri ligger allerede nu et godt grundlag for det arbejde, som planloven og råstofloven nu lægger op til skal udføres lokalt og regionalt. Der ligger nemlig et gennemarbejdet planlægningsgrundlag. Noget af det, man vil forenkles, og som problematiseres, er f.eks. godkendelsesprocedurer, der nu erstatter

[Marianne Jelved]

tes af en ministeriel vetoret. I praksis er der tale om en forenkling og om, at Planstyrelsen stadig væk holder øje med, hvad der foregår, og at der er vetoret for ministeriet.

Der bliver sagt, at borgerne ikke inddrages. Efter min opfattelse – den kan vi så uddybe og meget mere detaljeret gå ind i under udvalgsarbejdet, det mener jeg selvfølgelig vi skal – er der lagt op til en langt bredere og mere intensiv inddragelse af borgerne lokalt i alle de beslutninger, som skal træffes på disse områder.

Generelt må jeg sige, at Det Radikale Venstre finder, at disse lovforslag er et skridt i den rigtige retning. For at glæde bl.a. hr. Knud Lind vil jeg da gerne sige, at de lovforslag så ikke sådan ud, som de ser ud i dag, hvis Det Radikale Venstre havde haft 90 mandater i Folketinget. Derfor er det en utrolig trættende og unødvendig diskussion at hegle på hinanden over, at vi gør det, som er folkestyrets idé, nemlig bøjer os imod hinanden for at kunne levere nogle resultater og ikke bare sidder og råber fra hver sit hjørne.

Jeg håber meget, at vi kan få et konstruktivt, også nuanceret, grundigt og ordentligt udvalgsarbejde. Jeg vil ikke på forhånd sige, at der ikke kan være ting i det, der kunne være gjort anderledes og bedre. Det er det, vi har hele lovgivningsproceduren til for at få belyst, også de enkelte paragraffer, ud fra forskellige synsvinkler, altså fra forskellige partier. Jeg håber og tror, at der er vilje til, at vi når et bredt resultat.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg tror, fru Marianne Jelved er den første ordfører, der bruger udtrykket forenkling om, at man udstyrer ministeren med en vetobeføjelse i stedet for den godkendelsesbeføjelse, der eksisterer efter den gældende lands- og regionplanlov.

Man kan i grunden godt have sine tvivl om, hvorvidt det er en forenkling, for det må vel være sådan, hvis man skal tage stilling til, om der skal nedlægges veto, at der skal foretages en meget grundig gennemarbejdning af det pågældende regionplanforslag. Ministeren nedlægger ikke veto sådan bare ved at kigge på det, vel, og så pist gør jeg det ikke, eller gør jeg det. Præcis den samme grundige gennemarbejdning skulle vel finde sted som en forudsætning for godkendelsen? Jeg vil gerne bede fru Marianne

Jelved fortælle mig, hvor forskellen i grunden ligger mellem det arbejde, der skal laves op til nedlæggelse af et veto, ikke nedlæggelse af et veto og op til at give den godkendelse.

Jeg er godt klar over, at det er foregået på den måde, at man i offentlighedsfasen har taget stilling og så sendt en underhåndsskrivelse til amtsrådet, fået dets kommentarer og så givet godkendelsen. Den forenkling sparer man – eller rettere sagt, den procedure sparer man, men det har jo ikke været det, der har taget den lange tid. Den ligger i vurderingen af regionplanforslaget. Jeg vil gerne bede fru Marianne Jelved om at fortælle den undrende omverden, hvori ændringerne her ligger.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Der ligger faktisk to ting i det. For det første – og det er nok den væsentligste efter min opfattelse – i det øjeblik der ikke er den godkendelsesprocedure, vi kender i dag, ligger ansvaret reelt ikke i ministeriet, men ude i amtsrådet. Dermed tror jeg, det har jeg sagt så mange gange, at i det øjeblik man giver et reelt ansvar, ansvarliggør man også de mennesker, som får det ansvar. Det synes jeg grundlæggende rigtigt og så hører hjemme i denne sammenhæng. Det er den ene, og det er den væsentligste ting af det.

Forenklingen ligger i, at ministeriet følger med i, hvad der sker rundt omkring. Det gør ministeriet jo også til daglig. Man følger med i, at der ikke sker ændringer, som vil stride imod landsinteresser, og at man dermed kan skride ind, når det er nødvendigt. Meget af det, der foregår i dag, er ren rutine, ekspeditionssager, som tager temmelig megen tid i ministeriet, og som man godt kunne undvære.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår ikke, hvad fru Marianne Jelveds første argument har at gøre med forenkling. Jeg synes, at der i hvert fald forudsætningsvis må ligge det i det, når nu amtsrådet får det endelige ansvar for regionplanlægning – det har amtsrådet faktisk også haft før – at de ikke har taget det ansvar alvorligt nok tidligere, fordi godkendelsen lå hos ministeren. Så kunne man lige så godt lave det sådan, at de fik noget at bygge på derinde, hvor man skulle godkende regionpla-

[Leif Hermann]

ner i Planstyrelsen. Det tror jeg ikke. Det har fru Marianne Jelved under ingen omstændigheder heller belæg for at antyde.

Det andet spørgsmål, der undrer mig lidt, er, at dette skulle indebære en forenkling. Under alle omstændigheder har det været således, at den godkendelsesbeføjelse, som miljøministeren har haft tidligere, har skullet varetages ud fra landsplanmæssige hensyn. Vetobeføjelsen skal vel også – nu kalder man det nationale hensyn – varetages ud fra landsplanmæssige hensyn sideløbende med mulighederne for at lave landsplandirektiver? Vi får altså en vetobeføjelse og en udvidet landsplandirektivbeføjelse. Jeg vil gerne vide, om fru Marianne Jelved her kan fortælle befolkningen og amtsrådene, og hvem det nu ellers er, med embedsmændene i Miljøministeriet, at der sammenlagt ligger en forenkling og en besparelse i det her.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har selvfølgelig ikke nogen regnestykker, der kan godtgøre det. Det er min opfattelse, at det vil ske, men det vil jeg da gerne medvirke til at vi får belyst meget mere konkret under udvalgsarbejdet.

Jeg vil sige til den første del af hr. Leif Hermanns indlæg, at det er min erfaring, at i det øjeblik – så kan man tage en kommunalbestyrelse – nu taler jeg om det principielt og bruger et eksempel – en kommunalbestyrelse skal anbefale et eller andet eller komme med en indstilling – så kan jeg bruge mit eget hjemlige område – til Hovedstadsrådet, som engang eksisterede, sidder kommunalbestyrelser nogle gange i en klemme og siger: Vi kan sige den mening, der er os mest bekvem, fordi det bliver afgjort et andet sted. Den mekanisme er ganske forståelig psykologisk set. Det er den, vi forsøger at afskaffe og at placere ansvaret, hvor det bør placeres: tættest muligt på borgerne.

Duetoft (CD):

For en uge siden havde vi den generelle debat om denne lovpakke. Da var der mulighed for at komme med en lang række betragtninger om principper osv. Det er klart, den diskussion selvfølgelig skal ses i sammenhæng med det, der bliver sagt i dag.

Men så må jeg nok sige, at det er første gang i lang tid, jeg har savnet at være i regering, for

hvis man er regeringsparti, har man dog en mulighed for at få forklaret på forhånd, hvad der står i forslagene, mens det, når man er udenfor, af og til kan være lidt vanskeligt at finde ud af det.

Jeg synes, at dette er meget svært. Det kan godt være, jeg ikke skulle gå til eksamen i det i morgen, for så kunne jeg komme ned på 03 eller 00 i alt fald. Jeg vil godt sige til ministeren – det er selvfølgelig ikke ministerens fejl, for jeg ved, vi får det senere – at det for en anden gangs skyld måske kunne være meget rart, i alt fald for os i de mindre partier, om den tekniske gennemgang af lovforslagene kom før første behandling i stedet for efter første behandling, fordi det faktisk er en teknisk gennemgang. Det ville have givet mulighed for, i alt fald for os, der skal sætte os ind i 6 lovforslag, måske at få bedre sammenhæng i det.

Det ord, der går igen, igen og igen i det, er jo, at det skal være en bæredygtig udvikling. Det står i alle de lovforslag, vi skal behandle i dag. Det er vi selvfølgelig også enige i. Som vi også talte om i sidste uge, er det sådan, at en bæredygtig udvikling i sig selv er fine ord, men det skal også have noget indhold. Disse rammer, der ligger her, er jo kun redskabet til at føre en fornuftig miljøpolitik.

Vi er godt tilfredse med, at der i forslagene også står, at der skal være en afvejning mellem miljøbeskyttelsen, miljøsynspunkterne på den ene side og f.eks. erhvervsinteresser på den anden. Vi er meget bange for, at miljøpolitik enten skal blive det ene eller det andet, altså at man overhovedet ikke beskæftiger sig med miljøet, fordi det kun er et spørgsmål om at få erhvervet til at fungere, eller modsat, at man bliver så hysterisk, at alt, hvad der hedder erhvervsliv, skal jages af lande. Vi synes egentlig, at ministeren i disse formålsparagraffer har ramt ganske godt midt imellem.

I råstofloven er vi ikke vildt betaget af lovens § 32, altså den paragraf, som går ud på, hvornår man uden retskendelse kan gå ind på andres ejendom. Det er en bemærkning, jeg godt vil komme med her, for den går jo igen i nogle andre af de lovforslag, som vi skal diskutere i dag. Vi bryder os ikke i et retssamfund meget om det princip, at man bare, fordi man har en eller anden legitimation i højre hånd, kan gå ind på fremmed grund uden en retskendelse. Vi kan ikke se, at det nødvendigvis skulle være sådan. Det vil vi kigge lidt på i udvalget.

[Duetoft]

Jeg vil godt om planloven sige, at vi da helt kan tilslutte os den større frihed, der er for amter og kommuner, og den decentralisering, som flere partier også har rost i dag. Men må jeg så samtidig sige til ministeren, at den vetoret og den mulighed for indgreb, som ministeren har, bør man nok passe lidt på hvornår man bruger, fordi vi nu her fortæller folk rundt omkring i landet, at de har fået en decentralisering og nu har fået lov til at træffe beslutninger. Så vil det ikke se pænt ud, hvis ministeren blander sig alt for meget. Derfor går vi ud fra, at det er en regel, der vil blive brugt med forsigtighed.

Sommerhusene skal selvfølgelig også have et par ord med på vejen her. Vi er positive over for muligheden for helårsbeboelse i sommerhusområder. Det kan godt være, at ministeren har fundet et columbusæg i sin pensionistregel. Men vi synes nu alligevel nok, vi skal kigge lidt på det igen. Vi har bl.a. fået et brev fra Dragsholm Kommune, der har foretaget beregninger over, hvad det vil koste kommunen at modtage et antal pensionister. Det drejer sig om ganske mange penge. Omvendt må vi så sige, at der så må være nogle andre kommuner i landet, der sparer penge, fordi de mennesker, der åbenbart koster en kommune penge på grund af alder eller andre forhold, jo så må blive sparet andre steder.

Vi mener, at det ville være ganske usagligt, hvis vi her vedtager en regel, som ligesom fratager kommunerne diskussionen om den økonomiske side. Lad os herinde se, om vi ikke kan lave, jeg ved ikke, en kommunal udligningsordning, eller hvad det måtte være. Vi er nødt til at tage diskussionen om økonomien også, før vi gør det. I øvrigt er jeg meget tilhænger af, at kommunerne selv får lov til at bestemme på dette område, at de altså får lov til at vælge. Jeg ved da, at oppe i det nordjyske, hvor jeg nu er valgt, er der en meget positiv holdning til, at man skal have pensionister ud, mens der er steder på Sjælland, hvor man har været meget negativ. Det kunne godt være, at man på dette område faktisk skulle lave en generel decentralisering og sige, at vi blander os slet ikke i det. Lad dog de kommuner, der mener, at der ikke er nogen økonomiske problemer i det, gøre det, og lad de kommuner, som har en ideologisk holdning, eller hvad det nu måtte være, til det, lad dem dog have den! Hvis det så endelig skulle gå galt, så lad bagefter kommunalbestyrel-

sens medlemmer selv stå til ansvar for, om det gik godt eller det gik skidt. Det var måske en løsningsmodel, men den anden var muligheden for, at vi måske lavede en udligningsordning.

I alt fald er vi nødt til efter CD's opfattelse at tage den økonomiske diskussion med, selv om vi meget gerne vil unde disse mennesker at bo i deres sommerhuse året rundt.

Jeg vil godt slutte med at sige, at vi selvfølgelig kigger på det hele i udvalget. Jeg håber så efter udvalgsbetænkningssafgivelsen, at jeg forstår mere af det. Generelt vil jeg godt til ministeren sige, at hvis ministeren har et ønske om at få disse ting igennem inden sommerferien, tror jeg, ministeren må gøre regning uden CD's støtte i alt fald, for jeg tvivler på, at vi i den grad kan ændre miljøets grundlov så hurtigt, som det vil ske her i forårssessionen. Lad os tage det forberedende arbejde her før sommerferien, og lad os så træffe beslutningerne i næste samling. Det tror jeg egentlig alle vil være tjent med og ikke mindst ministeren, som derefter vil få ryet ude i verden, at det er et godt og sagligt arbejde, ministeren har gjort.

Lysholm Christensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis miljøpolitiske ordfører ikke kan være til stede her i dag, skal jeg fremføre nogle principielle synspunkter på partiets vegne:

Denne lovpakke har været længe undervejs, og vi har set frem til, at den skulle komme. Vi har haft store forventninger til den. Jeg kunne godt tænke mig indledningvis at sige om hele lovpakken, at man kunne opstille to hovedsynspunkter og to målsætninger for en sådan lovrevision.

For det første, at det skal være en forbedring af miljøet, noget, der er til gavn for vort miljø. For det andet, at det skal være en forenkling, en lettere administration af vore miljølove.

Når man så ser på pakken ud fra de to synsvinkler, må jeg sige, at jeg synes ikke, at disse to hovedformål er opfyldt. Forventningerne til pakken er ikke indfriet. Vel, der er mange gode ting i det, men som hovedregel må vi sige, at vi ikke finder, at forventningerne er opfyldt. Netop punktet om forenkling og lettere administration synes vi bærer præg af at være uoverskueligt og ikke særlig let tilgængeligt. Det kan naturligvis skyldes, at undertegnede ikke arbejder så meget med miljøspørgsmål til daglig, men

[Lýsholm Christensen]

det er mit tydelige indtryk fra debatten her i dag, at der også er andre, som har haft vanskeligt ved at bevare overblikket. Det resulterer så i, at man griber fat i nogle små enkeltsager, som man nu synes er interessante.

Jeg trøster mig lidt ved, at det, der er formålet med en førstebehandling, er at komme med en principiel tilslutning. Det vil jeg så gøre og også knytte nogle få konkrete bemærkninger til forslagene.

Først råstofloven. Det er nok den del af pakken, som jeg kan udtale mig mest positivt om. Det er naturligvis en fin ting, at vi får nogle klare regler om udnyttelse af råstoffer i vort land. De er ikke ubegrænsede, og det er vigtigt, at vi har klare regler for, hvordan man får retableret terrænet efter udvinding af råstoffer. Det er for så vidt et udmærket lovforslag, og dér tror jeg ikke at vi får de helt store problemer med at tilslutte os.

Værre ser det ud, når det gælder planlægningsloven. Her kunne jeg godt tænke mig lige at knytte til noget af debatten tidligere her, at en ordfører har plukket en enkelt ting ud, f.eks. om sommerhusene. Det er en tydelig afsporing af debatten, for det er kun et lille bitte hjørne af dette her. Hvorfor skal sommerhusene pludselig fylde hele eller en meget stor del af tiden her fra talerstolen, når det er helt andre ting, der er det overordnede og vigtigste? Ikke for at sige noget forkert om sommerhusene, for vi synes også, det er en udmærket ting, at man efter 10 års ejerskab kan få lov til at bo der hele året, så det har vi ikke problemer med.

Når det gælder det overordnede, er vi ikke enige i, at vi her står med en gennemgribende forenkling af hele planlægningsområdet. Vi er også lidt kedede af, at der kommer til at mangle nogle folkelige klageinstanser. Det nye Naturklagenævn er vi ikke sikre på er nogen god opfindelse. Vi kunne udmærket klare os med de klageinstanser, vi har i forvejen.

Jeg vil sige som noget positivt om dette lovforslag, at det kan være hensigtsmæssigt, at amterne får mulighed for at beskrive forholdene i de lokale områder, fordi der kan være forskellige forhold at tage i agt rundt omkring i landet. Naturforholdene er som sagt meget forskellige. Derfor kan det være udmærket med en decentralisering på det felt.

Jeg skal ikke gå i dybden eller i detaljer med dette, for det tillader hverken tiden eller min

indsigt. Jeg skal bare sige, at her er der virkelig brug for et grundigt stykke udvalgsarbejde, og det vil tage nogen tid. Jeg kan tilslutte mig den tidligere ordfører, som sagde, at det måske var tvivlsomt, om vi kunne nå det inden sommerferien. Det skal jeg ikke kunne afgøre, men der er i hvert fald brug for megen opklaring, og partiets ordfører vil nu arbejde videre med disse vanskelige sager. Vores tilslutning er altså betinget af, at vi får opklaret en lang række punkter under udvalgsarbejdet.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg vil godt starte med at takke ordførerne for det, der trods alt er en rimelig positiv modtagelse af lovforslagene, og sige til dem, at jeg godt kan forstå, hvis de synes, at hele lovpakken i dag er en stor mundfuld, og at det kan være vanskeligt at overskue de totale konsekvenser af lovforslagene. Jeg må også indrømme, at når jeg selv bruger ordene »forenklinger« og samtidig kommer med et passende antal siders lovarbejde, virker det ikke på dem, der modtager det, som en umiddelbar forenkling. Derfor kan det jo godt være, at det er det alligevel. Hvis man havde sammenlignet med den eksisterende stak, ville man alligevel opleve, at der var tale om noget anderledes, men det er nu mere retorik det her. Jeg synes, det er en stor mundfuld, og jeg kan også godt forstå, at det er svært at overskue, om man kan nå at arbejde det færdig inden sommerferien, men det er helt op til Folketinget.

Jeg kan tilsige, at vi vil gøre, hvad vi kan for at besvare spørgsmålene så hurtigt som overhovedet muligt. Hvis jeg så kan appellere til Folketinget og udvalgsmedlemmerne om at stille spørgsmålene så hurtigt som muligt, kan vi så se, hvor langt vi kan nå. Jeg har ikke nogen anden indflydelse end at besvare spørgsmålene, om man kan blive færdig eller ej. Vi vil gøre, hvad vi kan, herunder naturligvis også foretage den tekniske gennemgang for udvalgsmedlemmerne, sådan som vi har lovet. Vi skulle strengt taget have haft den allerede i morgen. Det er ikke vores skyld, om jeg så må sige, at vi desværre ikke kan få det. Jeg er utrolig ked af, at der går så lang tid, før vi kan få den tekniske gennemgang. Jeg ville bede om, hvis det var muligt, at udvalgsmedlemmerne allerede nu begyndte – også inden den tekniske gennemgang – at stille nogle af spørgsmålene, fordi vi

[Miljøministeren]

så ud over det, vi har fået pejling på ved førstebehandlingen af disse to lovforslag af, hvilke spørgsmål der vil dukke op, kunne begynde at forberede svarene til udvalgets medlemmer. Det kan så måske også lette processen.

De nye love har som hovedoverskrifter styrkelse, forenkling og decentralisering. Nogle har sagt, at det slet ikke var nødvendigt at komme med disse store lovkomplekser, sådan som vi gør det, og sådan som disse to første forslag også er et udtryk for. Jeg vil dog sige, at navnlig det anden af forslagene, vi behandler, er et forslag, der reelt indgår i det, vi har kaldt vores lovreformpakke. I råstofloven er der derimod mere tale om en modernisering. Man har sagt, at man bare kunne have nøjedes med at styrke de eksisterende lovforslag, og at man kunne pille nogle af paragrafferne ud og ændre dem lidt, og så ville vi ikke være kommet videre. Det er selvfølgelig en måde at se på tingene på, men dermed får man ikke det med, som jeg reelt mener også bliver en styrkelse af forslagene, nemlig forenklingen og decentraliseringen, som i sig selv giver muligheder for styrkelse. Der er altså tale om, at de tre dele spiller sammen og reelt giver en stærkere miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse end blot det at gå ind i nogle enkeltparagraffer og forenkles. Det kan man selvfølgelig have forskellig mening om, men sådan oplever jeg det. Forenklingen sker derved, at borgerne bedre bliver i stand til at finde ud af, hvad der foregår. Det er ikke nemt for den enkelte borger i dag at finde ud af, hvad der foregår.

Nogle har været inde på, at det ville være svært for kommunerne på baggrund af bonusplanerne at give de tilstrækkelige dispensationer på det tidspunkt, da man giver en godkendelse. Jamen hvordan i himlens navn ser det så ud for den enkelte borger, som bagefter eller selvstændigt skal finde ud af, hvad det er, der foregår? Masser af borgere bliver jo så ramt af en række bestemmelser efterfølgende. Når de tror, de har fået nogle tilladelser, viser det sig, at de har pokker heller. De har ikke fået nogen tilladelser, fordi der er en række forhold, der derefter skal tages hensyn til.

Det er den anden vinkel af det, nemlig at det dog er mere reelt at lægge et ansvar ud til kommunerne end at lægge det ud til borgerne, som i dag skal rende og søge om en hel masse og være opmærksom på og finde ud af en hel masse.

Jeg tror altså, at forenklingen i sig selv vil give borgerne nogle bedre muligheder for dels at være med i processerne, dels at forstå, hvad der foregår, og at det vil være til gavn for miljøet.

Når jeg siger det på den facon, er det, fordi 70 pct. af danskerne mener, at miljø og natur er det vigtigste politiske emne – det, de prioriterer højest. Derfor er der ingen grund til at tro, at de ikke netop ville gøre mere ved det, hvis de også forstod det lidt bedre og havde bedre muligheder for at influere på det.

Hvad angår spørgsmålet om decentraliseringen, kan jeg sådan set blot henvise til det, den radikale ordfører har sagt herom. Det er min opfattelse og regeringens opfattelse, at det at give mennesker ansvaret ansvarliggør, altså at man bliver mere ansvarsfuld, hvis man har et ansvar. Det, vi må konstatere helt nøgternt i vores dage, er, som den radikale ordfører var inde på det, at i det øjeblik man alligevel ender med ikke at have det endelige ansvar, men det kan påklages til alle mulige andre og omgøres af alle mulige andre, er man ikke ansvarlig på samme måde, for det behøver man ikke at være, når man ved, at tingene kan klages videre.

Den sidste lidt mere generelle bemærkning, jeg skal komme ind på, er til hr. Knud Lind, der spørger, hvor indflydelsen er. Dertil vil jeg bare sige, at der blandt regeringspartierne naturligvis er forhandlet om disse lovforslag. Og med hr. Knud Linds opfattelse af mig kan hr. Knud Lind da ikke være i tvivl om, at det kunne have været meget værre set med hr. Knud Linds øjne, hvis der ikke havde været tale om et lidt bredt samarbejde.

Den socialdemokratiske ordfører, fru Helen Beim, sætter, helt med rette, nogle spørgsmålstegn ved lovforslagene, idet hun siger, at den eksisterende lovgivning er meget duelig, og spørger, om den foreslåede lovgivning nu også vil give en større retssikkerhed, eller der reelt bliver tale om større retsuisikkerhed. Jeg mener det naturligvis ikke, ellers havde jeg ikke fremsat forslagene. Men det synes jeg vi må prøve på at få belyst under udvalgsarbejdet, herunder også den tekniske gennemgang, som jo også kan resultere i nogle dokumenterede spørgsmål og svar, som kan foreligge i udvalget.

Jeg er meget glad for, at bl.a. fru Helen Beim brugte ordet »kvalitet«, for jeg synes, det er en meget vigtig side af sagen, at der skal være kva-

[Miljøministeren]

litet i de forenklinger, som vi gennemfører, men det er selvfølgelig det, vi tror der er; vi mener naturligtvis, at dette her er et udtryk for kvalitet.

Fru Helen Beim var ikke meget begejstret for forslaget om de 10 år i forbindelse med sommerhuse, og det er da også noget, der har været diskuteret, bl.a. i Det Radikale Venstre, kan jeg godt sige. Jeg mener faktisk, at man udmærket kan kombinere principperne om decentralisering og samtidig have nogle mere centrale bestemmelser. Det er jo faktisk det, vi har i en lang række sammenhænge: vi overlader en hel del til kommunerne, men dog ikke alting. Jeg kan nævne som eksempel folkeskolen. Vi overlader til kommunerne, hvordan folkeskolen skal være, men ikke, om de skal have en folkeskole eller ej. Og på samme måde er der en lang række tilfælde, hvor vi mener der er nogle retssikkerheder eller nogle handlinger, som borgerne uden videre skal have lov til, uanset hvad kommunerne mener, og det synes jeg er et meget godt princip. Man kan diskutere, om det skal gælde her eller ej, men jeg mener, at det som generelt princip ikke er usædvanligt, men er kendt fra anden lovgivning.

Jeg har været lidt inde på spørgsmålet om bonusplanerne, men vil gerne sige tak til den socialdemokratiske ordfører for erklæringen om, at man gerne vil forhandle om lovforslagene. Jeg synes også, det ville være lidt kedeligt, hvis det var sådan, at netop Socialdemokratiet ikke var positivt over for noget, der trods alt er fornyelse, forenkling og decentralisering i lovgivningsarbejdet, især når det i øvrigt kombineres med, at miljø- og naturhensyn faktisk tilgodeses stærkere end i dag.

Jeg har ikke så meget at sige til fru Annelise Gotfredsen, som jo var positiv over for råstoflovsforslaget, men til hr. Collet vil jeg gerne sige, at jeg vil undersøge spørgsmålet om zonetilladelser og landzone, hvorefter vi kan vende tilbage til det under udvalgsarbejdet.

I den forbindelse skal jeg gøre en bemærkning til hr. Leif Hermann om, hvad der egentlig ligger i det med videst muligt omfang, og hvordan vi kan inddrage borgerne. Nu har der jo været en ret lang diskussion her i dag, så jeg vil ikke gå længere ind i det, eftersom vi stadig væk har en hel del forslag, der skal behandles, men vil nøjes med at foreslå, at vi tager en diskussion under udvalgsarbejdet om, hvordan vi eventuelt kan få bedre borgerindflydelse. Men

jeg ser meget gerne, at det bliver en regulær borgerindflydelse, vi får diskuteret, for jeg hører ikke til dem, der mener, at vi styrker demokratiet ved at skabe borgerindflydelse om alt mellem himmel og jord. Det tror jeg faktisk ikke vi gør, og derfor mener jeg, det er meget vigtigt, at vi finder ud af, hvor vi skal give borgerindflydelse, og hvor vi ikke skal give borgerindflydelse, i en reel erkendelse af, at vi jo også skal andet end at have indflydelse på kommunalbestyrelsens beslutninger, idet vi nemlig også skal følge med i, hvad der sker i Folketinget, og vi skal følge med i daginstitutionerne og vi skal følge med i, jeg ved ikke hvad. Så på en eller anden måde bliver vi nødt til at tage en diskussion om, hvordan vi gør borgerindflydelsen reel, og det gør vi altså ikke ved, at den kommer til at omfatte alt mellem himmel og jord.

Jeg synes i øvrigt, at fru Hanne Severinsen har meget ret i det, hun sagde, nemlig at nogle steder går det godt og nogle steder går det skidt; det skyldes formentlig et samspil mellem kommunalbestyrelse og borgere, men ikke sådan, at den ene eller den anden part har det ensidige ansvar for, at noget kan lade sig gøre.

Jeg har noteret, at hr. Leif Hermann ser med bekymring på bonusspørgsmålet, og jeg synes også, det er velegnet til udvalgsarbejde.

I øvrigt må vi diskutere, i hvilket omfang der skal være tale om en ensartet praksis i de forskellige sammenhænge, og hvor vi kan tillade forskelligheder. For der er jo et dilemma, som jeg allerede har været inde på, mellem decentraliseringen og det, at vi skal bestemme. Hvis man vil decentraliseringen, skal man nok lave nogle retningslinjer og nogle rettigheder for borgerne, men jeg tror også, man skal gøre sig klart, at man jo ikke kan lave det hele, så det bliver ens, og derfor vil der være tale om forskellige udviklinger de forskellige steder, og det er jo netop det, der ligger i decentraliseringens grundprincipper.

Jeg vil gerne gøre en bemærkning til hr. Leif Hermann apropos de bemærkninger, hr. Leif Hermanns partifælle hr. Gade gjorde tidligere på dagen, hvor hr. Gade sagde, at vi ikke kunne blive enige herinde, når man skulle diskutere alting, stort og småt, men at det drejede sig om nogle handlinger. Dette set i lyset af hr. Leif Hermanns bemærkning om, at det ligefrem forventes, at man skal være kritisk, når der kommer et forslag fra regeringens side, når man nu

[Miljøministeren]

er i opposition til regeringen, giver mig anledning til at sige til hr. Leif Hermann, at jeg i hvert fald ikke forventer det. Jeg ville have syntes, det var herligt, hvis hr. Leif Hermann uden videre havde kunnet gå ind for forslaget, men jeg forstår, at hr. Leif Hermann i hvert fald har nogle bemærkninger til forslaget af en helt konkret art, som vi må tage fat på og vil prøve at belyse.

Til hr. Knud Lind tror jeg næsten ikke jeg kan sige noget, for i og for sig var hr. Knud Lind jo bare imod det hele, og det må jeg tage til mig og bare konstatere. Jeg tror, at det med de udmeldinger, hr. Knud Lind havde vedrørende disse lovforslag, vil være temmelig umuligt at nå til nogen form for enighed med Fremskridtspartiet.

Fru Marianne Jelved har jeg allerede gjort nogle bemærkninger til. Det er jo helt rigtigt, at det netop drejer sig om at få integreret bæredygtigheden i udviklingen.

Det fører mig hen til nogle bemærkninger til hr. Duetoft, som rent undtagelsesvis savnede at være i regering. Det skal jeg i øvrigt ikke kommentere yderligere, men vil blot gøre den generelle bemærkning, at man naturligvis altid er velkommen til at ringe til ministeriet og få den hjælp, som man har brug for, når det drejer sig om at få forslag forklaret eller andre oplysninger. Vi har i hvert fald forsøgt fra ministeriets side at gøre os umage med at forklare hovedprincipperne i lovforslaget og også besvaret en hel del af de spørgsmål, der allerede er rejst, og vi har da også allerede sendt svarene over på Danmarks Naturfredningsforenings lidt brede henvendelse. På den måde har vi i hvert fald forsøgt at være udvalget behjælpelige, men det er klart, at vi vil gøre, overhovedet hvad vi kan for at gøre det nemmere for udvalgsmedlemmerne.

Hvad angår spørgsmålet om miljø og erhverv, er det samspillet, det drejer sig om. Vi kan ikke bare kun tilgode miljøinteresser eller kun erhvervsinteresser. Kunsten er jo netop samspillet: det er dér, det spændende foregår, det er det, vi skal koncentrere os om. Jeg tror heller ikke, der er nogen bortset fra Fremskridtspartiet, der mener, at vi bare skal køre derudad, og så skal markedsmekanismerne nok ordne det hele. Jeg er i hvert fald glad for de synspunkter, hr. Duetoft gav udtryk for her i dag, for jeg synes, det centrale er at få miljø og erhverv til at hænge sammen, og det drejer sig

om at få et fornuftigt samspil, som også tilgoder de kommende generationer, for det er jo i forhold til dem, vi i virkeligheden for alvor har problemer.

Spørgsmålet om pensionisterne har jeg allerede været lidt inde på og skal ikke kommentere det yderligere, lige så lidt som spørgsmålet om, hvorvidt vi kan nå at blive færdige inden sommerferien.

Jeg kan godt forstå, at hr. Lysholm Christensen, som jo ikke sædvanligvis er ordfører på disse områder, havde vanskeligt ved at hoppe ind i disse lovforslag. Jeg vil takke for tilslutningen til råstofloven og sige, at vi naturligvis vil gå ind i den diskussion om planloven, som jeg allerede har været inde på.

Jeg vil dog gerne lige gøre opmærksom på, at også Chr. Christensen var inde på, at der i en lang række sammenhænge godt kunne være tale om behov for forenklinger inden for miljøområdet. Chr. Christensen nåede ikke at gennemføre nogen af de forenklinger – lad det så være – men det var altså ikke Kristeligt Folkeparti fuldstændig fremmed, at der måske var noget, der skulle ændres i den lovgivning, hvor der havde været så stor knopskydning. Det er blot en helt generel bemærkning.

Når hr. Lysholm Christensen siger, at vi kan klare os med de eksisterende organer, og netop peger på Naturklagenævnet, må jeg gøre opmærksom på, at Naturklagenævnet i sin sammensætning faktisk er en fuldstændig parallel til Overfredningsnævnet, så det er altså det eksisterende, idet der dog blot nu er nogle flere spørgsmål, der kan klages over til Naturklagenævnet, end der var tidligere, nemlig bl.a. nogle spørgsmål inden for zoneloven, men det kan vi komme nærmere ind på. Det er altså det eksisterende, og derfor kan jeg ikke helt forstå indvendingen, men det er muligt, at hr. Lysholm Christensen blot tænker på de 26 fredningsnævne, vi har, og som jeg synes vi har dokumenteret ikke er nødvendige i dagens samfund. Det skyldes også, at vi mener, det er ret afgørende, at kommunerne og amterne og de folkevalgte i kommunerne og amterne kommer på banen her.

Hermed nærmer jeg mig mine afsluttende bemærkninger. Jeg synes også, denne diskussion i nogen grad sætter spørgsmålstejn ved, om vi faktisk kan have tillid til de folkevalgte. Tror vi overhovedet på, at de folkevalgte i kom-

[Miljøministeren]

muner og amter er i stand til at varetage miljøets interesser? Mange af de kommentarer, der er kommet ind i det sidste halve år – ikke nødvendigvis i dag – har vist, at man ikke tror på, at de folkevalgte i kommuner og amter overhovedet vil varetage miljøinteresser eller naturinteresser; de vil blive mejet ned af erhvervsinteresser eller af andre hensyn.

Jeg kan ikke få det til at hænge sammen med, at 70 pct. af befolkningen, hvad jeg har været inde på, er så optaget af miljøproblemerne, som givet er, og derfor tror jeg ikke, man behøver at være så nervøs for, om kommuner og amter ikke vil varetage natur- og miljøinteresser, hvis vi vel at mærke har nogle minoritetsbeskyttelser. Det tror jeg til gengæld er vigtigt, og en minoritet i denne sammenhæng kan selvfølgelig være visse af miljø- og naturspørgsmålene.

Noget andet, som har generet mig i denne debat, er, at man uden videre mener, at eksperterne er meget bedre end vi andre. Det ligger jo også i det, når uvildige dommere er bedre end vi alle sammen til at varetage det danske samfunds interesser. Jeg synes, det er godt, at vi har nogle domstole, men jeg synes ikke, vi nødvendigvis skal acceptere, at uvildige dommere er meget bedre end vi til at varetage alle mulige andre samfundsinteresser, herunder afvejningen af de interessekonflikter, der er i samfundet.

Afvejningen af interessekonflikter i samfundet mener jeg er en reel politisk opgave og det, vi skal koncentrere os om. Hvis vi ikke går ind i den diskussion, mener jeg ikke, at vi er ordentlige politikere, der varetager det, der er vores egentlige opgave.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg ved ikke, om jeg formulerede mig for skarpt. Jeg mener, at jeg på et tidspunkt sagde, at landsplanlægningen i denne uvejrbygge af lovforslag, der kommer her, er det mindst skadelige, det mindst giftige. Altså hvis man skulle drikke det, var det det, man måske kun fik mavvekrampe af.

Men jeg kan da sige, at vi er glade for det med sommerhusene og vil hjælpe ministeren med det lovforslag. Så behøver ministeren ikke rende i byen til de røde lige med det lovforslag – der er jo masser af andre at gå til Socialdemokratiet og SF med. Jeg ved godt, hvorfor det

sker; det gør det, fordi ministeren først truer sine samarbejdspartnere med at sige, at hvis de ikke gør, som ministeren vil have, går ministeren over til de andre, for Fremskridtspartiet vil nok sable det hele ned ved førstebehandlingen, og så falder de til patten. Men derefter går man alligevel derover, og så forlanger SF og Socialdemokratiet sin pris. Det er jo desværre den måde, det bliver kørt på.

Ministeren talte så smukt om forenkling og afbureaukratisering. Mener miljøministeren virkelig for alvor, at erhvervslivet og den almindelige borger er tilfredse med en lov, der indeholder 32 ministerbeføjelser, som betyder, at borgerne skal gå og vente og frygte, hvad embedsmændene finder på, når de skal i gang med at udfylde de lovtjekter, som reelt burde kunne læses i selve lovforslaget?

Til slut siger ministeren, at en undersøgelse viser, at 70 pct. af befolkningen går ind for miljø osv. Det er pudsigt, at ministeren pludselig hænger sig så meget i det. Hvad med de opinionsundersøgelser, der er foretaget vedrørende flygtninge, udlændinge og ulandsbistand osv.? Dem tager man ikke rigtig hensyn til. Der har man en anden holdning.

Helen Beim (S):

Jeg hæftede mig ved, at ministeren i sit svar gjorde meget ud af at sige, at man ikke skulle have en for dogmatisk opfattelse af tidsplanen. Det er jeg meget godt tilfreds med, for jeg kan da allerede nu se, at der bare i den korte periode, der er gået fra lovforslagets fremsættelse den 18. januar og til i dag, er kommet meget papir ind, som man skal læse og sætte sig ind i. Og jeg har en fornemmelse af, at det også vil ske i tiden fremover, og derfor er jeg godt tilfreds med, at der er givet tilsagn om, at vi må se på det – jeg har skrevet ned, nøjagtigt hvordan det blev sagt – og så må vi se, om vi kan nå det.

Jeg vil gerne lige gøre en bemærkning om de tre hovedsynspunkter: fornyelse, forenkling og decentralisering. Man kan naturligvis ikke stille sig op og sige, at man ikke ønsker fornyelse, men man må jo se på, hvad der er indeholdt i fornyelsen. Det er ikke nok kun at have et fint indpakningspapir, hvor der står: »Her er der noget nyt«, hvis ikke den fornyelse virkelig gør lovgivningen mere enkel og gennemskuelig og også er en forbedring af det pågældende lovområde.

[Helen Beilm]

Det fører mig frem til at stille et konkret spørgsmål i forbindelse med hele problematikken med hensyn til lokalplanlovgivningen og det nye begreb dér, som nu hedder bonuslokalplan. Der står i bemærkningerne til lovforslaget om de principper, som ligger til grund for dette nye begreb, altså en bonusvirkning: »Lignende ordninger findes i dag i forhold til visse regler i byggeloven og i miljøbeskyttelsesloven.« Jeg vil gerne spørge, hvad det er for regler, og om det kan konkretiseres nærmere. Det er i hvert fald ikke sådan lige til at gennemskue, hvad det drejer sig om.

Dernæst vil jeg gøre en bemærkning om det væsentlige område, der hedder borgerindflydelsen. Når nogle borgere rejser en berettiget kritik, må man som myndighed eller som interesserorganisation naturligvis undersøge det pågældende spørgsmål. Men for mig er det meget væsentligt, at man selvfølgelig også får mulighed for at skelne mellem kværvulanteri og berettiget kritik. Derfor mener jeg, at de grundprincipper, som denne klageadgang, høringsfasen og lignende bygger på, skal være meget klare. For ellers får vi lavet nye forviklinger, som ingen kan være tjent med.

Selvfølgelig har hele problematikken med hensyn til sommerhusene optaget en stor del af dagens debat, men det er også, fordi det er et emne, som mange af os møder, når vi er rundt omkring, og som utrolig mange mennesker er optaget af. Derfor vil jeg endnu en gang understrege, at Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet helt og fuldt vil leve op til det, der hedder den decentraliserede beslutningsproces på dette område, netop fordi beskaffenheden af de forskellige sommerhusområder er så uensartet. Det vil jeg da også tro at miljøministeren må kunne give mig ret i.

Endelig vil jeg gøre en lidt mere pudsigt bemærkning: Der findes i bemærkningerne til lovforslaget nogle beregninger af, hvor meget man sparer i årsværk. I den forbindelse vil jeg gerne spørge, hvordan i alverden man regner ud, at der inden for et enkelt område kan spares 4 årsværk på 275 kommuner. Det kunne vel lige så godt have været 6 eller 2 eller 14. Jeg gad vide, hvordan man egentlig laver det, og også hvordan man får det fordelt, når det nu endelig kommer dertil.

Leif Hermann (SF):

Selv om jeg kunne have meget lyst til at deltage i diskussionen om ministerens skjulte polemik mod de grønne organisationers indvendinger mod dette her, skal jeg nok lade være. Jeg skal navnlig lade være med at tage stilling til spørgsmålet om fredningsnævnenes bevarelse, for det er et spørgsmål, der kommer op senere på dagsordenen, når vi skal diskutere naturbeskyttelsesloven.

Men jeg skal i stedet vende mig til nogle af ministerens bemærkninger og indledningsvis sige tak for den imødekommenhed, ministeren viste over for de to hovedindvendinger, som SF havde mod forslaget til planlægningslov, nemlig spørgsmålet om bonuslokalplanerne og spørgsmålet om borgerdeltagelsen.

Ministeren siger, at forenkling og decentralisering i sig selv kan være med til at styrke miljøbeskyttelsen. Det er jeg egentlig enig med ministeren i, hvis det er således, at denne forenkling og decentralisering målrettet går ud på at styrke miljøbeskyttelsen, altså hvis det er det, der er formålet.

Men umiddelbart derefter kaster ministeren sig over at rose bonuslokalplanlægningen ved at sige: »Borgerne bliver bedre i stand til at finde ud af, hvad der foregår«, og det er jo ikke et miljøsynspunkt. Det er et ganske simpelt og lige ud ad landevejen bygherresynspunkt. Det kan undre mig lidt, at landets bygherrer endnu ikke har fundet ud af, at man udmærket hos de myndigheder, der ikke har lokalplanpligten, kan søge tilladelser efter den lovgivning, hvor der også skal gives tilladelse, mens lokalplanerne er ude i offentlighedsfasen. Det undrer mig meget, at det skulle være sådan, at det virkelig er noget, der kræver, at man laver en bonuslokalplanlægning, før det går op for de mennesker, der laver aktiviteter, der udløser en lokalplanpligt, at man udmærket kan planlægge på forhånd, hvordan strategien skal være for at få de tilladelser.

Dertil kommer jo noget andet: Det står for så vidt kommunalbestyrelsen frit for i visse situationer at lave lokalplanlægning eller lade være med at lave lokalplanlægning for den samme aktivitet. Og det betyder, at man faktisk her giver kommunalbestyrelsen valgfriheden, hvis vi skal gå ind på ministerens tankegang om at gøre det besværligt for borgerne og om ikke at gøre det besværligt for borgerne. Der er altså

[Leif Hermann]

ikke rigtig noget hoved eller nogen hale i argumentationen, når ministeren siger, at det er det, der er formålet. Men det, der er afgørende for os, er såmænd ikke så meget det. Det afgørende er, at vi savner en klar og velbegrundet redegørelse for, hvordan dette her styrker miljøbeskyttelsen.

Hvad angår spørgsmålet om borgerdeltagelsen, vil jeg gerne sige tak til ministeren, når ministeren foreslår, at vi tager en diskussion om, hvordan vi laver en reel borgerindflydelse. Den diskussion vil jeg gerne deltage i. Jeg er enig med ministeren i, at man naturligvis ikke laver reel borgerindflydelse ved at skrive noget i nogle love herinde. Men det, der er afgørende, er, at borgerne af lovgivningen kan se, at de har ret til en indflydelse. Ikke at man laver nogle mere eller mindre løse, ja, man kunne jo nærmest kalde det tilsagn i lovgivningen om, at kommunerne nok kan gøre et eller andet. Det må vel være således, at borgerne kan se, hvorledes deres påvirkningsmuligheder er, og hvilke rettigheder de har i denne forbindelse. Forudsætningen for at få en dialog mellem kommunalbestyrelserne og borgerne er, at man, om jeg så må sige, retligt sidestiller dem i denne informationssituation. Og det er efter vores opfattelse ikke sket på dette område.

Afslutningsvis skal jeg melde mig blandt de ordførere, som også har været noget skeptiske med hensyn til at nå at færdiggøre denne lovgivning. For råstoflovens vedkommende er der dog tale om noget andet. For mig at se skulle der ikke være nogen problemer i, at vi kunne færdiggøre det lovforslag, inden Folketinget går på sommerferie.

Men vi ser som sagt frem til nogle gode drøftelser med ministeren om bonuslokalplanerne og om borgerindflydelsen og håber på, at de synspunkter, SF har lagt for dagen, kan slå væsentlig bedre igennem, end det er sket i det foreliggende forslag.

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for det synspunkt, som hun så stærkt slog fast, og som jeg også gerne vil være med til at slå fast, nemlig at overskuelighed i sig selv giver den enkelte nemmere mulighed for at deltage i debatten. Det er også en kommentar til hr. Leif Hermann, der taler om, at bygherrer da nok skal kunne finde ud af disse ting. Ja, jeg tror da også nok, at store

boligselskaber i store kommuner, hvor de er vant til at handle med hinanden, kan finde ud af det ret hurtigt. Men den almindelige lille borger, der også en gang imellem har en byggesag, kunne måske godt have glæde af, at der var tale om samtidige tilladelser, så man kunne finde bedre rundt i den jungle, som det jo mange gange føles for den enkelte: Hvis man skal lave en lille ændring, viser det sig pludselig, at det er i strid med et eller andet, og så skal man til at lave lokalplan osv., og så tager det en frygtelig masse tid. Jeg synes altså, at hr. Leif Hermann skal tænke på, at der også er andre end bygherrer, der kan være interesseret i det; den almindelige borger kunne også være interesseret i det.

Endvidere vil jeg gerne understrege det, som ministeren var inde på, nemlig at det, som både planloven og mange af de andre love bygger på først og fremmest, er, at vi tror på de folkevalgte, og vi tror også på, at de folkevalgte, hvis de vil blive ved med at være folkevalgte, sørger for at inddrage borgerne og lave en reel borgerdeltagelse.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Inden det nu lykkes fru Hanne Severinsen at bilde den brede offentlighed ind, hvordan verden ser ud, vil jeg gerne lige gøre opmærksom på, at det, fru Hanne Severinsen siger om »den lille borger, der har en lille byggesag«, intet har at gøre med det lovforslag, vi behandler. For den lille borger, der har en lille byggesag, vil i 99,9 pct. af alle tilfælde slet ikke have behov for nogen lokalplan. Og så skal han have tilladelserne alligevel, hvis der skal dispenseres fra vandløbsloven, hvis der skal dispenseres fra naturbeskyttelsesloven osv.

Dertil kommer noget andet, nemlig at det jo ikke er så forfærdelig mange år siden, vi har udvidet kommunalbestyrelsens adgang til at dispensere fra lokalplaner uden ny lokalplan netop af hensyn til den lille borger. Og endelig at den lille borger efterhånden har store muligheder for at lave ganske meget uden overhovedet at skulle have byggetilladelse.

Knud Lind (FP):

Da der jo endnu er en del lovforslag, der skal behandles, idet de alle sammen er sat på dagsordenen i dag, hvad jeg finder meget uheldigt,

[Knud Lind]

vil jeg da også gerne her tilkendegive, at selv om vi fra Fremskridtspartiet finder, det er en ret stor mundfuld, der er her, vil vi selvfølgelig som altid under udvalgsarbejdet give det en positiv behandling og i særdeleshed planlægningslovsforslaget.

Hvad angår det med sommerhusene, blev vores tilkendegivelse misforstået i retning af, at vi nærmest var imod det, og derfor vil jeg gerne have lov til at rose ministeren for, at man trods alt er nået så langt, selv om det kun var en stakket frist for en person på 67 år, der køber et sommerhus, og som kan bo der de sidste tre år, inden gennemsnitslevealderen udløber.

Så har jeg sådan set kun at konstatere her ved anden runde, at jeg ved de to første lovforslag ikke fik konstateret, hvori indflydelsen fra de store partier i regeringen bestod, men det kan være, det kommer under de næste lovforslag.

Dorte Bennedsen (S):

Ministeren kom i sit svar med et næsten gripende forsvar for tanken om at indføre bonuslokalplaner, fordi problemet var det, at når en borger havde fået en tilladelse, så opdagede han bagefter, at det havde han pokker, det tror jeg var ministerens ord. Det viste sig, at der bagefter skulle søges både her og dér og alle vegne.

Jeg synes egentlig, det var en interessant grundelse for bonuslokalplanerne, ministeren her kom med, fordi den understreger, at det, som har slået mig, går igen i masser af ting. Vi kommer også til det under næste punkt, forslag til lov om naturbeskyttelse, nemlig at ministeren tænker i administrative baner og ikke i miljømæssige baner.

Det er klart, at det problem, ministeren nævner her, selvfølgelig kan løses og rent faktisk bliver løst i masser af kommuner på den måde, at kommunerne, når hr. Jensen kommer og søger om et eller andet, gør hr. Jensen opmærksom på, at i den forbindelse skal man lige sørge for også sådan og sådan og sådan. Med fornuftig oplysning, fornuftig hjælp fra kommunernes side kommer hr. Jensen fint igennem sine sager og behøver ikke have en bonuslokalplan til at løse det problem. Men jeg synes, det var interessant, at ministeren brugte netop den argumentation, fordi det som sagt bekræfter den fornemmelse, jeg sidder med, at det har været det administrative hensyn, der har vejet tunge-

re i masser af tilfælde, frem for de mere miljømæssige hensyn.

Så vil jeg gerne i forlængelse af, hvad fru Helen Beim sagde om tilladelserne og om bonuslokalplanerne, spørge ministeren, om det ikke er korrekt, når der henvises til, at lignende bestemmelser findes i byggeloven og i miljøbeskyttelsesloven, om det ikke er korrekt, at det i disse love er helt nøje defineret, hvad det er, der kan fraviges fra. Det er nemlig grundstørrelse og byggehøjde i byggeloven, og i miljøbeskyttelsesloven er det det, man kalder stjerneordninger, som også er noget meget konkret og enkelt, og det har ikke noget som helst at gøre med den type bonuslokalordninger, som man agter eller overvejer indført i forbindelse med dette lovforslag.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

For at tage den sidste taler først: Fru Dorte Bennedsen siger, at jeg ved mine udsagn bekræfter, at jeg tænker i administrative baner. Nej, fru Dorte Bennedsen, jeg tænker i begge baner, eller rettere: Ja, fru Dorte Bennedsen, jeg tænker i begge baner. Jeg mener faktisk, det både drejer sig om at styrke natur og miljø og om at forenkle.

Jeg er godt klar over, at det ikke er den socialdemokratiske opfattelse, at man skal forenkle, men det mener jeg er nødvendigt at gøre. Jeg mener også, det er nødvendigt at decentralisere, og derfor bliver der tænkt i 3 baner: en kombination af at styrke miljøet og naturen, at forenkle lovgivningen, så borgerne kan finde ud af, hvad der foregår, og at gøre det administrativt nemmere. Vi kan ikke blive ved at udvide den offentlige sektor, derfor bliver vi nødt til at forenkle administrationen, når vi skal i gang med større opgaver. I dette lovforslag er der, hvad der skal være, men senere kommer der f.eks. de 4.000 virksomheder, som skal klares inden for de værende rammer. Altså er vi nødt til at forenkle og skære noget af det fra, som er unødvendigt, og som ikke gavner miljøet ret meget.

Med hensyn til decentralisering gælder det samme princip. Vi kan ikke have alle sagerne til at løbe rundt mellem de forskellige myndigheder. Det tager for det første alt for lang tid, og for det andet kræver det alt for mange ressourcer, og som regeringens udspil er, kan den offentlige sektor ikke udvides. Det tror jeg også

[Miljøministeren]

Socialdemokratiet ville opdage, hvis de på et tidspunkt fik regeringsmagten. Den offentlige sektor kan ikke udvides. Der er ikke nogen, der vil finansiere en offentlig sektor, der er større, end den er i dag. Derfor drejer det sig om 3 ting: styrkelse, forenkling og decentralisering. Det er netop den kombination, der er afgørende.

Derfor: Ja, jeg tænker også i administrative baner, og jeg tror, det er helt afgørende, at man gør det. Jeg skal bare beklage, at Socialdemokratiet ikke gør det.

Så vil jeg sige med hensyn til bonusordningerne i forbindelse med byggeloven, at det er rigtigt, at det er defineret rimelig nøje. Det drejer sig om afstand til skel og vej samt byggehøjde i forhold til andre bygninger. Inden for kommuneplanloven drejer det sig om grundstørrelser, bebyggelsesprocenter og bygningshøjder, og inden for miljøbeskyttelsesloven drejer det sig specielt om stjernemarkerede virksomheder. Det synes jeg jeg vil sende over til udvalget, så at man kan se det og under udvalgsarbejdet i højere grad kan komme ind på, hvad disse bonusplaner går ud på. Jeg mener altså fortsat ikke, de er så ringe. Jeg mener, der er tale om samtidighedsgodkendelser, og det tror jeg er en god ting.

Til hr. Leif Hermann – og det bliver til dels et svar i forlængelse af svaret til fru Dorte Bennedsen – vil jeg sige, at dér, hvor der er lokalplanligt, kan vi diskutere bonusordninger. Dér, hvor der ikke er lokalplanligt, eksisterer reglerne som i dag fortsat. Det er ikke sådan, at der bliver tale om en svækkelse. Dette, at man godkender tingene samtidigt, bliver fremstillet, som om det skulle være udtryk for en svækkelse. Det er det ikke, det er et udtryk for en enkle administrativ måde at gøre tingene på.

Jeg skal sige til hr. Leif Hermann, at selv om råstofloven ikke har været en del af grundloven – det kunne måske have været en meget god grundlov – og selv om klagebogen heller ikke har været en del af grundloven, selv om jeg også nok mener, at det er en grundlovssikret ret at klage, så vil jeg sige, at lovkomplekset hænger sammen, fordi råstoflovens klageinstans er Naturklagenævnet. Så skal man i hvert fald gøre Naturklagenævnet færdigt også, hvis det skal lykkes. Men man kan jo godt i princippet gøre forslaget færdigt i den forstand, at vi er enige om, at vi tager udgangspunkt i den betænkning, som er udarbejdet, så vi ikke behøver at begynde ved Adam og Eva.

Så skal jeg i øvrigt ikke komme nærmere ind på den diskussion, som hr. Leif Hermann videreførte om dialogen med borgerne, den synes jeg vi må kunne tage under udvalgsarbejdet.

Til fru Helen Beim vil jeg sige, at jeg er helt enig i, at fornyelse ikke er nok. Dette er jo heller ikke bare et spørgsmål om fornyelse. Vi mener, det er udtryk for en forbedring, og så er der samtidig den fornyelse, som jeg allerede har været inde på, nemlig at vi kombinerer de tre ting, som jeg allerede har gjort rede for. Så svaret til fru Helen Beim er sådan set det samme som til fru Dorte Bennedsen.

Vi kan tage decentralisering og sommerhusbebyggelse som et eksempel. Jeg kan nok ikke sige andet, end at jeg mener, at det er rigtigt at decentralisere. Der er meget store forskelle i kommunerne, og jeg mener, at det er rigtigt at give borgerne nogle rettigheder. Som også den konservative ordfører var inde på, så er en decentralisering, en ægte decentralisering, at overlade tingene til borgerne. Det er nok så meget decentralisering som at overlade tingene til kommunerne, eller hvem man nu kan forestille sig, og derfor har vi så ment, at det var fint med en periode på ti år. Jeg gider ikke at blive ved at diskutere dette med hr. Knud Lind, som åbenbart ikke vil forstå, hvad statistikker og gennemsnitsbetragtninger er. Jeg tror ikke, jeg kan bidrage mere pædagogisk, end jeg allerede har gjort, nemlig at hvis man er blevet 67 år, så er den statistiske levetid længere end tre år, og der er forhåbentlig nogle af os, der lever så længe og kan få glæde af dette.

Afslutningsvis vil jeg spørge hr. Knud Lind – det er altid farligt at spørge hr. Knud Lind om noget her – men hr. Knud Lind er jo så bange for, at Socialdemokratiet og SF skal få indflydelse på dette, for så vil det gå endnu mindre i den retning, hr. Knud Lind ønsker sig det – og det vil det sandsynligvis også – så derfor vil jeg blot spørge Fremskridtspartiet, om de er indstillet på at stemme for disse forslag. For hvis Fremskridtspartiet ikke er indstillet på at stemme for, må flertallet jo søges et andet sted, og det er klart, at så må de partier, man skal lave flertal med, også få indflydelse. Men jeg forstod hr. Knud Lind sådan, at der kunne være en mulighed for, at hr. Knud Lind ville stemme for for at undgå det, der var værre.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Miljøministeren gik behændigt uden om det faktum og det spørgsmål, der drejede sig om, hvordan man nu egentlig kunne få det med forenkling og afbureaukratisering til at hænge sammen med, at staklerne ude i erhvervslivet og borgerne nu, når denne lov er vedtaget, må konstatere, at nu skal embedsmændene til at sidde og pusle og nusse med 32 ministerbeføjelser, og de kan frygte, hvad der kommer ud af det. Er det det, ministeren betragter som forenkling og afbureaukratisering? Det gik ministeren meget behændigt uden om – jeg ville også have gjort det, hvis jeg var minister.

Så vil jeg i øvrigt sige til ministeren, at vi har ikke sagt direkte nej til lovforslaget her, for vi er godt klar over den trussel, der er, og som har været brugt til at banke Venstre og De Konservative på plads, og vi ved udmærket, at ministeren allerede forlods mente, at Fremskridtspartiet formentlig ville sige blankt nej, og derfor skulle Socialdemokratiet og SF jo have en pris for, at de ville gå med – i hvert fald i mindste mål Socialdemokratiet. Det passede faktisk godt i ministerens kram, og derfor har jeg ligesom lagt en blød linje i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om naturbeskyttelse.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 18/1 90).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om Naturklagenævnet.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 18/1 90).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Ved debatten om ministerens redegørelse, der fandt sted i fredags, gav jeg på Socialdemokratiets vegne udtryk for, at vi kan tilslutte os de tre grundprincipper for miljølovgivningen, som ministeren har skitseret i sin redegørelse. Men jeg udtrykte også ved den lejlighed stærk tvivl om, hvorvidt disse principper rent faktisk er gennemført i de lovforslag, vi førstebehandler i dag. Vi savner en ordentlig analyse af de hidtidige love og af de instrumenter, der har været på natur- og miljøområdet, og dermed savner vi altså også en argumentation og en begrundelse for de ændringer, der nu foreslås.

Ser vi på lovforslag nr. L 165, forslaget om naturbeskyttelse, skal det indrømmes, at det indebærer forbedringer. Men det er en forunderlig blanding af forbedringer og forringelser. Ferske enge og overdrev er taget med i de beskyttede områder, ligesom også jord- og stendiger nu vil blive beskyttet. Der foreslås en udvidet adgang til skovene. Men muligheden for ophold i skovene, altså de områder, man kan opholde sig på, forringes. Det bliver lettere at lukke skovene. Cykling skal være tilladt i skovene i et vist omfang, men de områder, hvor man kan færdes, bliver mindre. Det er denne blanding, lovforslaget er præget af.

At grænsen for størrelsen af de beskyttede områder er væsentligt sænket, er en klar forbedring, en forbedring, som jeg dog ikke synes man har grund til at falde helt på halen over, for det fremsatte Det Radikale Venstre forslag om allerede i 1983, og der var faktisk også flertal for dette forslag. Men af uransagelige grunde – man kan jo tænke, hvilket tidspunkt foråret 1983 var, og hvad der var sket forinden – lod de sig tvinge af den daværende regering til at stemme for et af regeringen stillet ændringsforslag, som pillede alle forbedringerne ud af loven. Det var en særpræget oplevelse for os andre dengang. Men selv om forslagene altså egentlig burde have været gennemført for 7 år siden, så